

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tö bb

Életrevaló

és kihatásában nagy jelentőségű óhaját öltöztetett valósággá Bonu Vazul, Aradvármegye prefektusa, midőn a vármegye egyik legszebb helyén, Menyháza fürdőn megyebállal egybekötött közgazgatási értekezletet tartott. Valahogy úgy tűnik fel ez a gyakorlatban nagy eredményeket reméltető ötlet, mint amikor az apa magához hívja, szívére öleli a szerteszéledt, a világba kikerülő gyermekeit, családtagjait, hogy meghallgassa, kikérdezze és szerető apai szívével a jó, a helyes ura terelje, igazgassa őket. A prefektus hívó szavára összesereglettek a vármegye tisztviselői. Nemzeti és faji különbség nélkül gyűltek egybe a községek, falvak, járások vezetői, a nagyhatalmu főbírák, a gazdag sváb községek jegyzői épenugy, mint az apró magyar falvak nótáriusai megértő barátságban, együttérző egymásbecsülésben. Prefektusi szó hívta össze őket, de egy gondolat, egy őrzs hajtott oda valamennyit: az, hogy a maga kisebb-nagyobb, szűkebb pátriájának ügyét szolgálja, a vezetése alatt álló nép — legyen az román, magyar, vagy német — dolgát előbbre vigye.

De különösen a forma, amelynek keretében ez történt, érdemel megörökítő elismerést. Kies fürdőhelynek balzsamos levegőjében tük össze a megye urai, vezetői, hogy ott a természet szabad ölén komoly munkát végezzenek, meynek egyetlen célja lehe. és pedig az, hogy a megye népének boldogulását minden téren előmozdítsák. Már a komoly munka során is egy egészszé vált a közgazgatási gépezet, a különböző helyekről odasereglett közel száz vezetőtisztviselő az egyetakarás harmoniájában egy testté olvadt fel. De hogy ez a belső harmonia még teljesebb és intenzívebb legyen, a komoly munkát vidám, nemes szórakozás követte, hogy a zöld asztal komolysága után a fehér asztal vidám derüje avassa fel Aradvármegye és annak sok-sok községe hivatott vezetőit együttgondolkodó, együttérző egy séggé. A komoly és vidám munkának betetőzése volt pedig a megyebál, amikor a vármegye mai magával a megye népével kerültek közvetlen érintkezésbe, amikor az ajtókon kívül maradt a hivatalos merevség, a hivattalal járó póz s kútárt szívekkel jöttek egymás felé a hivatalos apparátus meg a megye lakossága, hogy egy szép és boldog jövő reménye forrassa össze egy testté, egy lélekke a megye minden lakóját, legyen az román, magyar, vagy német.

Miért ment Románia a háboruba?

Tíz esztendővel ezelőtt hangzott el a hadüzenet. — A régi Románia szövetségi szerződése. — Mit ígérték az antant-hatalmak Románia segítségéért.

(Saját tudósítónktól.) Augusztus 15-én, vasárnap volt a román hadüzenet tizedik évfordulója. A bucaresti-i lapok ez alkalomból sok visszaemlékezést közölnek az elmúlt háboru különböző fázisairól. Kétségtelenül érdeklődésre tarthat számot az a szövetségi szerződés, amelye: Románia az antanttal kötött, s amely a tulajdonképeni megindítója volt annak, hogy Románia háboruba keveredett a központi hatalmakkal. A szövetségi szerződés és az ezzel kapcsolatos katonai konvenció így szól:

Szövetségi szerződés.

I. Franciaország, Anglia, Olaszország és Oroszország garantálják Románia területét mai határai között.

II. Románia közelezi magát, hogy hadat tizen és megtámadja Ausztria-Magyarországot a katonai konvenció feltételei értelmében. Kötelezi magát arra Románia, hogy a hadüzenettől kezdve megszakít minden kereskedelmi s gazdasági összeköttetést a szövetségesek ellenségeivel.

III. Franciaország, Olaszország, Anglia, Oroszország elismerik Románia jogait, hogy a IV-ik §-ban körülírt osztrák-magyar területet Romániához csatolja.

A megnagyobbodó ország.

A IV. § részletesen leírja ezután az új határokat, amelyre Romániát feljogosították és melynek keleti vanala a Tisza felső folyásától Vásárosnamény mellett a Szamostól négy kilométerre húzódik, onnan Debrecenről keletre hat kilométerre vonul tovább, érinti a Fehér- és Sebeskörös ösz szefolyását, azután érinti a Tiszát, Algyő községnél Szegedtől északra, tovább halad Orosházától és Békéssámsontól nyugatra (tehát még ezt a két községet is Romániához csatolja), végül Algyő községtől egyenes vonalban halad a Dunáig, Románia mai határánál. Románia kötelezi magát, hogy Belgráddal szemben nem emel erődítményt és kártalanítja a bánáti terület ama szerb lakosait, akik el akarják hagyni birtokaikat és a békekötés után két éven belül ki akarnak vándorolni.

A tilos különbke.

V. Románia egyrészt, Franciaország, Nagybritánia, Olaszország és Oroszország másrészt, kötelezik magukat, hogy különbékét nem kötnek, hanem csak együttesen. Beleegyeznek a nagyhatalmak abba, hogy a IV-ik

§-ban felsorolt területek Romániához csatoltassanak a békeszerződés által.

VI. Románia a békeszerződés összes tárgyalásainál és a békekonferencia határozataima vonatkozó tanácskozásoknál ugyanazokat a jogokat élvezzi, mint a szövetségesek.

VII. A hatalmak ez: a szerződést az általános béke megkötéséig titokban tartják.

Készült Bucurestiben öt példányban 1916. augusztus 4-én.

Katonai konvenció.

Ezt a szerződés: a következő katonai konvenció egészíti ki:

1. Az 1916 augusztus 4-én kötött szövetségi szerződés értelmében Románia kötelezi magát, hogy összes szárazföldi és vízi haderejét mozgósítja legkésőbb 1916 augusztus 15-ig. (A szaloniki offenzíva után 8 nappal). A román hadsereg hadműveletei már a hadüzenet napján megkezdődnek.

2. Jelen egyezség aláírásától kezdve a román hadsereg mozgósításának és koncentrálásának egész tartama alatt az orosz hadsereg közeles különös energikus hadműveleteket rendezni az egész osztrák fronton, hogy a román hadsereg fenti műveleteit biztosítsa. Különösen offenzívnek és hatékonynak kell lennie ennek az akciónak Bukovinában, ahol az orosz hadseregnek meg kell őriznie jelenlegi pozícióját és kihatását.

Augusztus 12-től kezdve az orosz flottának el kell látnia a konstanza kikötő védelmét, hogy bármiféle idegen csapatok kihajózását megakadályozza. A Dunán szolgálatot teljesítő román hajók a legfelsőbb román parancsnokság rendelkezése alatt állanak.

Mit adnak a hatalmak.

3. Oroszország kötelezi magát, hogy a román hadsereg mozgósításának percében Dobrudzába két hadosztály gyalogságot és egy hadosztály lovasságot küld, amelyek szorosán együttműködjenek a román hadsereggel a bolgár hadsereg ellen. A szövetségesek kötelezik magukat, hogy 8 nappal Románia hadbalépése előtt a szaloniki seregek hatalmas offenzívájával megkönnyítik a román haderők mozgósítását s öszszvonását. Ez az offenzíva augusztus 7-én kezdődik.

4. Franciaország, Anglia, Itália és Oroszország kötelezik magukat, hogy Romániát municióval s hadianyaggal ellátják oly módon, hogy naponként legalább három-

száz tonna érkezik az országba s a szállítás egy hónapig szakadatlanul tart.

Az ötödik szakasz felsorolja azokat a cikkeket, amelyeket Romániának az antant ígért.

A szövetségesek Románia rendelkezésére bocsátják a szükséges technikai személyzetet, hogy az országban municiót és hadianyagot gyárthassanak.

A hadművelet végcélja.

A hetedik és nyolcadik szakaszok az egyes hadvezetőségek közös működését szabályozzák. A kilencedik szakasz megállapítja, hogy a román hadsereg tevékenységének főbb célja, amennyire ezt az alduai katonai helyzet megengedi, Erdélyen keresztül Budapest. A harmadik szakaszban felsorolt orosz haderők román parancsnokság alá tartoznak. — Urvanez a szakasz részletezi azt, hogy az orosz csapatok mikor tartózkodhatnak román területen. A tizedik és tizenegyedik szakasz a szállítások lebonyolítására vonatkozik. A tizenkettedik szakasz szabályozza a hadifoglyok, hadizsákmány és a hadi trofeumok elosztásának módját. A tizenharmadik és tizennegyedik szakasz a főhadiszállások kérdését szabályozza.

15. Hogy a hadműveletek kellő időben jól előkészíthetők legyenek, a szerződő feleknek egymást mindig értesíteni kell és katonai hadműveleteikről mielőtt a román hadsereg valamely ellenségeskedést kezdene.

16. A fegyverszünetek kérdését az együttműködő hadsereg legfelsőbb parancsnokságai közös megegyezéssel fogják megállapítani.

— Házhelyparcellák Aradon. A városi mérnöki szolgálat szerdára építészeti bizottsági ülést hívott egybe. A bizottság elé több érdekes ügy kerül. Gutzjahr Mihály aradi földbirtokos engedélyt kért arra, hogy a tulajdonát képező s a curticii uton levő 21 hold területet házhelyeknek parcellázza. A főbírt. összesen hat uccát nyit a parcellázott területen. Két nagyobb kilakoltatási kérvény is szerepel a tárgysorozaton: Batran György Radnai-uti háztulajdonos három lakójának és Steiner Lajos Bogdan-utcai háztulajdonos két lakójának kilakoltatását kéri azon a címen, hogy a házban való lakás veszélyes és az épületen akpos renoválást kell eszközölnie.

Mária királyné

Jelen lesz darabjának pozsonyi bemutatóján

Poetikus román mesét irt az uralkodónó. — Beszélgetés Nedbal Oszkár, akinek egy miniszter és egy királyné a librettistái.

(Saját tudósítónktól.) Nagy érdeklődéssel találkozott az a cikkünk, amelyben megírtuk, hogy Nedbal Oszkár, a pozsonyi szlovák nemzeti színház igazgatója új balettet komponált, amelynek szövegét Románia koronás-Asszonya, Mária királyné írta. A darabról s arról, hogy miként lett a királyné társszerzője, illetve librettistája, Nedbal ezeket mondta pozsonyi tudósítónknak:

Az új balettem szövegét csak ugyan Mária királyné írta. Ha pontos akarok lenni, akkor természetesen nem szabad szövegről vagy librettőről beszélnem, mert hiszen balettről lévén szó, nem szöveg, hanem sujet a cselekményt aláfestő irodalmi mű hivatalos neve. Ha pedig egészen szabatos akarok lenni, akkor is azt kell mondanom, hogy ezuttal nem szigorúan vett balettet, hanem balettpantomimot írtam, amelynek ép oly érthető, a dramaturgia szabályainak megfelelően cselekménye van, mint bármilyen más színpadi műnek.

— Őszintén megvallom, hogy sejtettem sincs arról, hogyan juthat az ember királynői librettistához — hangzott a kérdés.

— Semmi sem egyszerűbb, kedves barátom, — mosolyog Nedbal. Lásd, nekem már olya szerencsém van, hogy az első librettistámból, Novák barátomból miniszter lett, a második mindjárt egy királyné, és ha a színházi rossz

nyelvekre hallgatnék, magam is elhinném, hogy a harmadik már csak maga a római pápa lehet. De tréfán kívül magam sem igen tudom, hogy történhetett a dolog. Még 1923-ban kezdődött az egész história és mellesleg szólva Európa valamennyi riporterre „lecsúszott” róla. Ebben az évben ugyan is néhány koncertet dirigáltam Romániában és természetesen Bucurestiben sem kerültem el. Ott részesültem abban a megtiszteltetésben, hogy Mária királyné majdnem minden koncerten jelen volt. Később egy kamarazene estélyen zongoráztam a királyi palotában, főképp Dvorzákot, Smetanát és a magam szerény terméséből is egy keveset. A királynének annyira megtetszett a játékom, hogy teára invitált a Bucurestiből nem messze fekvő nyári kastélyba és itt vallotta be — egy eleven királynőtől alig várt szerénységgel — hogy volna valamije, aminek én talán hasznát tudnám venni. Ezzel egy sajátmaga költötte román mese angol nyelvű kéziratát nyújtotta át nekem. A kézirat annyira megnyerte tetszésemet, hogy nyomban hozzáfogtam a megzenésítéshez, de mivel közben Pozsonyba kerültem, csak most a nyáron tudtam befejezni a balettet.

— Ha érdeklő, a meséjéről is, amely rendkívül poétikus, elmondhatok egyet-mást. A pantomim ci-

me: „Taina”. Ez a Taina egy mesebeli román hercegnő neve és magyarul talán Titok hercegnőnek lehetne nevezni. Titok hercegnő Kraj királynak a leánya. Magyarul Országbíró király lehetne a neve. Az öreg királynak három leánya van, akik közül Titok hercegnő a legfiatalabb. A hercegnőnek van egy gyermekkori játszótársa, aki cigány, de nem a legközönségesebb fajtából, hanem olyan udvari zenészféle és kitímó hegedűs. Titok hercegnő és a hegedűs között gyöngéd szerelem fonódik. Országbíró király nem törődik a fiatalokkal, hanem legidősebb leányát az Északi hercegnek, Titok hercegnőt pedig a Keleti hercegnek igéri oda. A mese a hercegnő és az udvari muzsikus boldogtalan szerelmét festi és sajnos, tragikusan végződik. Csak az utolsó jelenet, amely a két lélek egyesülését szimbolizálja, hoz békét és megnyugvást.

Akárhogyan ostromlom, ennél többet a világért sem mond.

— Meg kell értenie, hogy az üzlet elvégre mégis csak üzlet. Szigorúan véve ennyit sem lett volna szabad mondanom. Épen most tárgyalok a kiadókkal és valószínű, hogy egy bécsi cég kiadásában fog a pantomim megjelenni. Pozsonyban a tavasszal színpadra kerül, öreg barátom/Viscusi rendezésében. Magától értetődik, hogy a premiéren nemcsak a komponistának, hanem a szöveggényv írójának is jelen kell lennie. Meg fogom hívni tehát a királynét és bizonyosra veszem, hogy nem fog elutasító választ adni. Akkor aztán tőle kaphatja meg a sujet kezeltetésére vonatkozó további in-

formációkat és talán arról is meggyőződhetik, hogyha királyné is az ember, azért még mindig írhat egy talpraesett, poétikus, egyszerű s emberi mesét.

Az aradi cukorgyár szeptemberben kezdi üzemét.

Ma próbálták ki az új gépi berendezéseket.

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel szokatlannul ideges, idegesszerű gyárszirána bugása költette fel a város lakosságát s ugyanekkor a Maros felől hatalmas füstoszlop tolt az égnél. A szokatlan hangok különösen a sarkadi városrészen okoztak nagy izgalmat, ahol az emberek izgatott tömegekben, élénken tárgyalták a nagy eseményt: megindult a legújabb aradi gyárüzem, a régi papirgyár helyére épített hatalmas cukorgyár. Az aradi cukorgyár váratlan üzembe helyezésével kapcsolatban munkatársunk ma felkereste a részvénytársaság elnöki igazgatóját, dr. Marcus Mihály bankigazgatót, aki a nagy közgazdasági eseményről az alábbi információival szolgált.

— Való tény, hogy ma reggel füst gomolygott a cukorgyár kéményeiből, ez azonban még nem az üzem megindulását jelentette. A gépek felszerelésével ugyanis a múlt hét végén teljesen elkészült a gyár vezetősége, amely ma reggel karánpróbát tartott. — A szakértői bizottság véleménye szerint a próbák alatt a gépek nagyszerűen funkcionáltak s így valószínű, hogy rövidesen az utolsó szintű munkálatok is befejeződnek a cukorgyárban s ebben az esetben már szeptember 15-én teljes üzemmel megindítjuk a cukorgyártást.

T Á R C A.

Ki az ur a háznál?

Írta: KÁLNOKI IZIDOR.

Az a kis eset, amit elmondani akarok, már jó régen történt. Akkor még vendégszerető idők jártak s a magamfajta legényember hetenként háromszor-négy-szer baráti asztalnál költötte el a mások vacsoráját. Szóval vendég ségben voltam. A háziasszony a szemével biztatott szorgalmas táplálkozásra, a háziur kínálgató szóval. Forrás volt a szája s a ki nálás zúhataga bugyogott ki belőle.

— No még! Ebből a nagyszerű, ropogós libapecsenyéből!

S már rakta is a tányéromra az izes falatokat. Én nem a mennyiség, hanem a minőség dolgában tettem ellenvetést.

— Nagyszerű, pompás! — hajlogattam. — Csakhogy édes öregem, ez nem is liba, hanem kacsa. A legfinomabb kacsapenyecse, a mit valaha ettem.

— Tévedés! Ez liba.

— Megeszem a fejemet, ha ez nem kacsa. Éne. Caneton. Duck. Különbön önagsága lesz szíves eldönteni a vitát. Mondja, nagyságos asszonyom: ugy-e ez a liba kacsá?

Önagsága rejtélyesen mololygott:

— Nem. Ez a kacsa liba. Most a háziur lett fölényes:

— Nekem is kissé gyanus volt az ize, de azért bizonyos voltam benne, hogy ez a pecsenye nem lehet más, csak liba. Én szárnyasnak libát rendeltem ma estére s az ki van zárva, hogy a feleségem ne respektálja az én akaratomat. Elvégre mégis csak én vagyok az ur a háznál!...

Nem történt aztán semmi különös. Megettük a kacsát libának. Olyan jó volt kacsának, hogy libának is megfelelt. Mert az: az igazságot mégse lehet egy halott madár miatt megbolygatni, hogy elvégre mégis csak az ur az ur a háznál?

Ugy gondolom, hogy meg kellene valahogy állapítani, nem azt, hogy ki gyakorolja a családban a rendelkező hatalmat, hanem azt, hogy kit illet meg jogosan. Ki van hivatva rá, hogy ur legyen a háznál.

Próbáltam már különféle irányokban tapogatozni. Meglepő eredménnyel. A férfiak, akiket kérdésekkel zaklattam, kivétel nélkül ezt felelték:

— Azzal nem sokat törődöm, hogy mások hogy rendezik be az életüket. De nálam, az én házámban: én vagyok az ur!...

Az asszonyok meg ezt mondták:

— Más asszony talán másképp élne. De az én házámban a férjem az ur!...

A gyerekek is az apjukat respektálják jobban, a cselédek is a

férfi parancsára ugranak talpra kétszeres sietséggel, szóval, minden külső jel azt bizonyítja, hogy a férfi a családfő, a kenyérkereső a ház igazi ura. Annak látszik és annak is érzi magát. Csak egy pöttömnyi emberke (lehetett vagy kilencéves) mondta nekem egyszer:

— A mi házámban mindig az történik, amit a papa akar. Csak-hogy a papa nem meri megmondani, hogy mit akar...

Nekem semmi kétségem az iránt, hogy látszatra mindig a férfi az ur a háznál, valóságban az asszony. De aziránt sincs kétségem, hogy ez így van jól és bölcsen. Csak vissza kell emlékezni a háboru szomorú éveire. A férfiak elmentek katonának. — Egész községek, vidékek, a családok százezre gazda nélkül maradtak. Kereskedők otthagyták az üzleteiket, földművesek a gazdaságukat, iparosok a műhelyeiket. S hogy hagyták ott? Többnyire szegénységben, eladósodva, mindenféle teher alatt roskadozva. S az asszony beugrott a férj helyébe. S nemcsak intézett mindent, de gyarapított is mindent. A hazatérő kereskedő nagyobb és gazdagabb boltot talált, a földműves tehermentes és jól gondozott gazdaságot, az iparos megnagyobodott műhelyt. Az asszonyban több a szorgalom és kevesebb a léhaság. Az asszony nem iszik, nem korhelykedik és ha csapo-

dár, akkor nem költ a csapodársá gára, mint a férfi, hanem szerez vele. A férfiember talán többet tud keresni, mint a nő, de az asszony többet tud megtartani, mint a férfi.

Akik a háboruból visszajöttek testileg és lelkileg lerongyolva, jóformán mind többet találtak vagyomban és jólétben, mint amennyit itthon hagytak. Esetleg nemcsak földi javakban, hanem család tagokban. De hát hiába: c'est la guerre!

Hogy ur legyen a háznál, hiába: arra az asszony van hivatva. De hogy urnak lássék, hogy kifele játssza és mutassa az urat, ez a férfi hátsága.

Már most milyen legyen az ideális ház, amely gyarapodó, nyugalmas és otthonos? Olyan legyen, mint a méhkas, vagy a hangyaboly: az asszony legyen benne királynő. De nevezze magát engedelmes rabszolgának. Ő intézkedjék és parancsoljon. De hitesse el az urával, hogy csak az ő akaratát közvetítette. Mindig kérdezze meg a férfi kívánságát. És mindig kövesse a maga ösztönét és izlését. A férfi nevében rendelkezék, de a maga akaratát kövesse. Ha a férj libapecsenyét kíván, bátran süthet kacsát, amde gondoskodjék, hogy a kacsának liba legyen a neve. Az asszony legyen az ur a háznál. De a férfi lássék annak!...

A házasságszédelgő Bicsérdy elmondja szerelmének történetét.

Feleségével békésen meggyezett: tartásdíj mellett elválnak. — A Mester eladja az Eszme-villát és a Senki szigetére vonul vissza.

(Budapest, augusztus 16.) (Az Aradi Közlöny tudósítójától). Az Andrássy-uton, az augusztusi napsütés verőfényében ma délután szembejött velem Bicsérdy Béla mester. Soha ilyen jól nem festett, a haját megnövesztette, hogy rágöndörödik a füleire, az arcán halvány pír vonul végig, hatalmas vállain csak úgy feszül a vadomatuj tavaszi öltöny és a nadrágján borotvaéies a vasalás. Szívélyesen köszönt, aztán elfordul, belenéz az ucca forgalmába, majd — most már nem dörgő hangon, hanem — lágyan, szentimentálisan, mint egy lírai költő, így szól:

— Bucsuzom. Ma délután az expresszhaóval megyek le Ada Kaleh szigetére.

És szívesen rááll, hogy beüljünk a kávéház szellős terraszára, hogy elmondjon egyet-mást háromhónapos pesi azaz vidéki propagandájáról. Felém hajlik és így szól:

— Irja meg kérem, hogy eladjuk a rákoszentmihályi Eszme-villát, hogy legújabb könyvemnek, melynek címe „A gondolat-erők hatalma” kiadását fedezni tudjam. Jolánkáék voltak olyan kedvesek és megteszik ezt nekem... A gondolat-erők hatalma már félg kész. 600 oldalas könyv lesz, képzelheti, mennyibe kerül ennek a könyvnyomtatása. Ami pedig az Eszme-villát illeti, igen ajánlom mindenkinek. Jolánka hatszáz millió magyar koronáért, jobban mondva 300.000 cseh koronáért vette, de most hajlandó áruba bocsájtani 300 millióért. Ebben az árban befoglaltatnak természetesen a villában levő butorok, képek, csillárok is. Igen ajánlom, alkalmi vétel.

Ezután érdeklődünk, hogy miért határozta el ilyen gyorsan távozását a Mester.

— Igen sietős a dolog kérem mondja, sőt Jolánka hevenőtűves édesanyját már tegnap fel is ültették a hajóra. Ő is jön le velünk a szigetre. Mi ketten ma megyünk le, két villám van lent, mind a kettő az én nevemen, itt fogunk ezután állandóan megtelepedni.

— Valamelyik hívő adta a villát a Mesternek?

— Nem kérem, én vettem a villát még annak idején. Az egyik villába Gerberné megy lakni, a másikba Jolánka és én.

— Tudunkkal önnek felesége is van, Mester?

— Nos igen, épen azért sietek annyira, mert most lesz a válás. Elvállok a feleségemtől, mert ő elhagyja Ada Kaleh szigétet közös megegyezésből. Én azután majd tartásdíjat fizetek. Tudja, kivülálló embernek szinte érthetetlen az én viszonyom a feleségemmel. Akkoriban, mikor Jolánkát megismertem, kigyógyítottam és hívőm lett, ő maga — a feleségem — ajánlotta, hogy vegyem magam mellé titkárnőnek Jolánkát Aranka leányom helyett, aki már azóta férjhez is ment. Jolánka nemcsak a vagyonát ajánlotta fel nekem hálaául, hanem munkássá-

gával is csatlakozni óhajtott melém. Csakhogy mellettem legyen. És mikor Jolánka lejött a szigetre, a feleségem is megszerette őt, de mióta látta, hogy Jolánka egész nap velem van, félbékény lett és azt mondta:

— Ugy látszik, kedves Béla, a Jolánka már neked nemcsak tanítványod... Én mindenestre örülök annak, hogy te megtaláltad azt a nőt, akire te vártál.

— Eh, mit is magyarázom a helyzetet az asszonynak, ki, igaz, hogy kitűnő háziasszony volt, de lelkileg távol áll tőlem. Ő nem hódol be nekem és az eszmémnek, nem tudta megérteni munkáséletemet és azt sem tudta megérteni, hogyan lehet éjszakákon át egy tudományos munkán dolgozni. De kérem, ezek intím dolgok — mondja Bicsérdy, mintha már megbánta volna, hogy túlbizalmas volt. Mikor azt kérdeztem, hogy mit fog csinálni egész nap lent Ada Kalehban, a napsütés hazájában, így válaszolt:

— Dolgozni fogok. Imádom azt a szigetet az éghajlata miatt, amely megegyezik a Pó-völgyé-

nek éghajlatával és Magyarország legdélibb pontja volt valamikor. Azelőtt adómentes, vámmentes, hadmentes sziget, most román fenntartás alatt áll. Azért sikerült nekem olcsó pénzen vilákat szerezni, mert a kenyérkeresetétől megfosztott lakosság nagy része Anatóliába, Kisázsziába vándorolt. — Persze nem lehet már csempészni... Reggel öt órakor kelek, utána tisztálkodás, sport, fürdés a Dunában, vagy a kádban, mert fürdőszobánk is van. Azután munka: levelezés, könyvirás, festészet, zene. Sikerült egy mesterhegedűt szerezni, a régi hegedűmet elkölyvegyéltem pár évvel ezelőtt, mikor nagy nyomorban voltam. Kivülök a villám tornácára s a legnehezebb klasszikusokat játszom, Jolánka meg kísér a zongorán: Paganinót, Ernestet, Saint-Saenst, Fiubayt és nagyon szeretem Kubelík szerénájait is. Jolánka szobrászni fog és festeni. Nagyon tehetséges, jövőre, mikor visszatérünk Pestre, gyűjteményes kiállítást rendez.

Kezet nyújt a Mester. Bucsuzik, megy haza a Senki szigetére.

Bucuresti-i kapitányné leleplezett egy összeesküvést.

A gyilkos őrmester az orosz szovjet kémje volt. — Egy besszarabiai orosz nő megdöbbentő kálváriája letartóztatott terrorista-vezérek.

(Bucuresti, augusztus 16.) Kegyetlen bestiálitással végrehajtott és több mint egy hónapig titokban tartott gyilkosságnak jötték nyomára a mai napon a főváros közeli Cernica községben. A borzalmas gyilkosság részleteiről az alábbi jelentés számol be:

Néhány nappal ezelőtt egy teljesen lerongyolódott külsejű nő feljelentést tett a cernicai csendőrségen Floreasca repülőőrmeester ellen, aki a lakásán a hadseregtől ellopott nagyértékű műszereket rejtegetett. A csendőrség nyomában házkutatást tartott az őrmesternél, ahol megtalálták a lopott értékeket és az őrmestert letartóztatva, a hadbíróóság börtönébe szállították át.

Tegnap délelőtt aztán megint megjelent a csendőrségen a lezüllyött külsejű nő és azt mondta, hogy rendkívül fontos közleni valój volnának, vezessék azonnal a csendőrszárnyparancsnokságra. A cernicai csendőrség vezetője eléget tett a nő kívánságának és még a tegnapi nap folyamán Bucurestibe vitte az asszonyt, aki a szárnyparancsnokságon az alábbi szenzációs vallomást tette.

— Besszarabiai születésű orosz nő vagyok, aki két esztendővel ezelőtt H. kapitányhoz mentem feleségül. Házasságunk azonban nem volt boldog s néhány hónappal ezelőtt közösen elhatároztuk, hogy szétválunk. Férjem nyomban meg is tette a szükséges intézkedéseket és kisgyermekünkkel együtt már másnap elutazott a fővárosból. Rövid ideig áruba bocsájtott ingóságaim értékéből éltem, de

nemsokára bekövetkezett a nélkülözés. Férjemről sem tudtam semmit, nem volt kihez fordulnom, hát az uccára kerültem. A végzetem összehozott egy emberrel, aki nem viselt disztinkciót és repülő-tisztnek adta ki magát. Később rájöttem, hogy csak őrmester, de mert félttem a további nyomortól, beleegyeztem abba, hogy közös háztartásba lépjünk. Ez az őrmester Floreasca volt, akit a múlt héten feljelentettem és ma börtönben ül.

— De mondjam tovább a kálváriámat. Ismerkedésünk után alig két héttel Floreasca Cernicaba helyezték át. Én követtem, mert — ismétlem — bár durva, gonosz természetű embernek mutatkoztam, mégis inkább türtem, semminthogy újra az uccára kerüljek. Cernicában egy korcsmárosnál béreltem lakást. Floreasca ráparancsolt, hogy segítsek a korcsmárosnének az ivóban. Eleinte bántott a dolog, mert a részeg vendégek izléstelen tréfákat engedtek meg maguknak, de mind annyiszor verést kaptam a panaszáért, hát inkább azt is eltűrtem. A múlt héten azonban már megtelt a pohár. Floreasca ezuttal ismét véresre vert valami csekélység miatt. Ekkor megérlelődött bennem a bosszu és hogy megszabaduljak a brutális embertől, feljelentettem lopásért.

— De ez még semmi. — folytatta a szerencsétlen nő. — Egy borzalmas titokról is be kell számolnom önöknek. Egy hónappal ezelőtt történt. Egy este, amikor az ivóban kiszolgáltam, egy kocsi

állott meg a korcsma előtt. A kocsirol egy jól öltözött, gazdag kinézésű fiatalember szállt le, aki később bejött az ivóba és beszélgetésbe elegyedett Tanase Ionescu korcsmárossal. Később hallottam, amint a korcsmáros sugva megjegyezte a feleségének, hogy a fiatalembernél 180.000 lej van. Közben valamiért felküdtek a lakásba, mire visszatértem, borzalmas látvány tárult a szemem elé. Az ivó padlóján hatalmas vértócsában, holtan feküdt az idegen férfi. Sikoltozni kezdtem, mire a korcsmáros megragadott és fojtogatni kezdett, majd azt mondta, hogyha elárulom ezt a gyilkosságot, velem is végezni fog.

— A kiállott izgalmaktól súlyos beteg lettem és több hétig feküdtem. Közben a korcsmáros és az őrmester állandóan terrorizált és fenyegettek, hogy meggyilkolnak, ha elárulom a gyilkosságot. Ekkor megtudtam azt is, hogy a gyilkosságban az őrmester is szerédekezett és a rablott holmit megosztottak, majd a hullát az udvaron levő mély kutba vetették.

A szerencsétlen sorsú nő szenzációs vallomása alapján a csendőrség parancsnoka nyomban kiutazott Cernicába, ahol a jelzett helyen valóban ráakadtak egy már teljesen oszlásnak indult holttestre. A korcsmáros azonban — úgy látszik — megsejtette a veszélyt, mert nyomtalanul eltűnt a faluból.

Ujabb jelentések szerint az elzüllyött nő, névszerint Maria Madrianowa, — ma délelőtt újból jelentkezett vallomásra és ezuttal annak a gyanújának adott kifejezést, hogy Floreasca őrmester, alighanem kémiszolgálatot is teljesített, mert több ízben jártak nála oroszul beszélő férfiak. A csendőrség és a sziguranca nagyarányú nyomozást indított az ügyben.

Az ezen a nyomon megindult vizsgálat szenzációs eredménnyel végződött. Nagyszabású kémszervezetet lepleztek le, amely a szovjet érdekében valóságos összeesküvést szőtt. Rengeteg letartóztatás történt, tegnap éjjel pedig elfogták a szovjet-kémek két fővezetőjét Stefanon volt képviselőt és Pavel Pacfenko terrorizistát, akik mindketten in contumaciam több esztendőre el vannak ítélve. Annak idején Bécsbe emigráltak s most szovjet-parancsra hamis utlevéllel jöttek vissza Bucurestibe.

— Zarándoklat Assisiba. Clujról jelentik: Assisi Szent Ferenc halálának hétszázadik évfordulója alkalmából a cluji Marianum erdélyi zarándokut rendez Romába. A zarándokut vezetésére dr. Hirschler József pápai prelátus vállalkozott. Indulás október 11-én. A 12 napig tartó utköltései harmadik osztályon 11 ezer 500 lej, második osztály, 16 ezer lej. Jelentkezéseket fogad a Marianum igazgatóságánál, Xantus János tanár és az ilenzék szerkesztőségében, dr. Sulyca István. A zarándokut első sorban az ifjuság számára rendezik, azonban felnőtteket is szívesen látnak.

KOLYNOS

a tudomány legkiválóbb gyártmánya. A legtöbb királyi udvarban használják. Erős, antiszeptikus szer, therapiail tulajdonságokkal. A fogínyeket erősíti. Ne tévessze meg Önt a magas ár, mert egy tubus 2 hónapig tart. Kiosnyben kapható: drogeriákban, illatszerraktárakban és gyógyszerárakban. Negybeni eladára Románia részére egyedüli birtokos: **Narcisse H. Balthazar Calea Calarasilor 224. Bucuresti.**

FOGKRÉM

Mezőgazdasági főiskola Aradon.

Az aradvármegyei mezőgazdasági kamara érdekes és jelentős akciója.

(Saját tudósítónktól.) Az aradvármegyei mezőgazdasági kamara ma rendkívül érdekes ülést tartott, amelyen több igen nagy fontosságú javaslatot terjesztettek elő és minden kérdésben még a mai ülésen határoztak is. Dr. Marsieu Iustin, a kamara elnöke elnökölt és megjelentek az összes választott tagok, valamint a hivatalból delegált tagok közül Boneu Vazul vármegyei prefektus, dr. Márta vármegyei főállatorvos és Piso János erdőgazgató. Az ülés első pontja a kamara tisztviselőinek fizetésmegállapítása volt és Petrescu Miklós irodaigazgatónak a fizetését hav 11.000 lejben állapították meg. Ma választották meg a kamara könyvelőjét is Crisan Demeter személyében, aki egy szersmind a titkári teendőket is köteles lesz ellátni és fizetése 7800 lej lesz. Ezután elhatározták, hogy egyelőre 18 darab svájci bikát fognak importálni az igénylő megyebel községek számára s a bikák darabjára 80—100 ezer lejt irányoznak elő. A bikák árának felét a mezőgazdasági kamara fedezi, míg másik felét a községek fizetik. A következő programpontra a nemesített buzamag beszerzése volt és elhatározták, hogy a gazdáknak a beszerzett magvat a közönséges buza piaci árán osztják ki, az árkülönbözetet pedig a kamara fedezi.

Ezután a legfontosabb programpontra tárgyalták le és úgy határoztak, hogy akciót indítanak abban az irányban, hogy a kormány mezőgazdasági főiskolát létesítsen Aradon. Felkérlik a város és a megye vezetőségét, hogy a kamarával karöltve járjanak el a földművelésügyi miniszternél a terv keresztülvitele érdekében, amely nemcsak az ország mezőgazdaságának érdeke, hanem Arad városának és a megyének is. A minisztert arra kérik, hogy a repülőteret a rajtalevő hat épülettel mezőgazdasági iskola vagy akadémia céljaira adja át. Tekintettel arra, hogy a térség több mint 120 katasztrális hold területet foglal magában és még mellette van a buzsáji gazdaságból mintegy 4—500 holdas állami tulajdonú képező tartály, itt a legideálisabb körülmények között vehetnek meg a főiskola alapjait. Az egész országban nincsen még egy ilyen kedvező fekvésű hely erre a célra, mint éppen az aradi repülőter. Az intézmény számára az épületcsoport is megfelelő, amennyiben mindössze egy kilométer távolságra van a várostól, s minden különböző befektetés és átalakítás nélkül alkalmas 70—80 növendék elhelyezésére az egyik épület, míg a másik pedig a négy osztály és a laboratórium céljaira megfelelő. A többi négy épületben pedig tanári lakások, igazgatói lakás és a szükséges cselédség lakásai létesíthetők. A repülőter közelében van az ország legnagyobb szeszgyára és legnagyobb műmalmja, egy kilométerre tőle pedig az ország legmodernebb sertéshizlaldája. Ugyancsak egy kilométerre van a család szőlőtelep és mint-

gazdaság. Aradon van a most felépült cukorgyár, Ujaradon sörgyár és néhány kilométernyi távolságban fekszik az ötvenes mintagazdaság és mezőgazdasági szeszgyár. Ménesen van a minden tekintetben megfelelő és modern vinceriskola, ahol a főiskola hetven-nyolcvan növendéke tanulmányozhatja a szőlőművelést és a venyigetermelést. Az akció a legértekesebben folytatják le annál is inkább, mert Aradot, mint Bi-

har, Arad és Bánság centrumát egyenesen megilleti ez a főiskola. A kamara a megyét arra kéri, hogy a laboratórium több milliós berendezését ő vállalja magára, míg a mezőgazdasági kamara évenkénti félmillióssal hajlandó az intézmény fenntartásához hozzájárulni. A város és a megye hajlandók is a terv keresztülvitelét a legteljesebb mértékben támogatni, amit a jelen volt Boneu prefektus készséggel meg is ígér, Végül is úgy határozták, hogy ennek a kérdésnek ellentételese érdekében küldöttséget menesztjenek Bucuresztbe, a földművelésügyi miniszterhez.

Gajda tábarnokot közkatonává degradálják.

A volt vezérkari főnök rejtelmes ügyét Massaryk elnöknek is jelentették.

(Prága, augusztus 16.) Egyes lapok prágai jelentése szerint a honvédelmi miniszteriumban intézkedések történtek Gajda tábarnok ellen újabb fegyelmi eljárás megindítására. Az eljárás célja az, hogy Gajdát megfosszák tábarnoki rangjától és közkatonává degradálják. A honvédelmi miniszterium erélyes intézkedésére azzal szolgáltatták Gajda okot, hogy ismételt felhívásra sem jelent meg a katonai felülvizsgáló bizottság előtt. A bizottság erre lakásán kereste a tábarnokot, de nem találták ott. Autóval indultak

keresésére és így vitték tegnap délután a bizottság elé, amely megállapította, hogy Gajda tábarnok testileg és szellemileg annyiára kimerült, hogy további katonai szolgálatra képtelen. Ennek eredményeként Gajda tábarnokot még tegnap délután nyugdíjazták. Secsek tábarnok tegnap repülőgépen Tapolcsányba érkezett, ahol jelentést tett a Gajda-ügy legújabb fordulatáról a köztársaság elnökének. Gajda utódja a vezérkari főnöki állásban Vojtechovsky tábarnok, a nagyszombati helyőrség parancsnoka lesz.

A technika legújabb szenzációja

Az asztali táviró, amellyel mindenki a maga lakásáról sürgönyözhet.

Németországban már átadják a közhasználatnak

(Berlin, augusztus 16.) A német birodalmi táviróhivatalok igazgatósága azt tervezi, hogy a jövőben ne csak a hivatalokban legyen távirókészülék, hanem éppen úgy, amint mindenki kaphat telefont, távirókészüléket is szerzhessen be.

Ezt a hirt bizonyára mindenki meglepetéssel és csodálkozással olvassa, mert ha a németek szándékukat valóra válthatják, akkor ez különösen a kereskedelmi és üzleti világban az érintkezést lehetetlen módon átalakítja és megkönnyíti. Ugy látszik, máris kipróbált komoly dolgról van szó, mert éppen e célból néhány hónapon belül összeállítják az egyetemes és nemzetközi távirójeleket, amelynek révén ezután lakásunk íróasztaláról a földkerekség minden részébe küldhetünk táviratot. Nem kell ezután a postahivatalokba mennünk s amíg fő, nem kell felhívni, hogy az onnan közvetített távirataink hibás szövegezéssel kerüljenek a címzetthez. Ez oknál fogva a házi távirókészülékek éppen olyan nélkülözhetetlenek lesznek, mint a telefonok s rendkívül gyors elterjedésük máris biztosra vehető. A házi távirókészülék kezelése rendkívül egyszerű és abban a pillanatban, amelyben a táviratot az írógépen lekopogjuk, a címzett már el is olvashatja.

Két nagy német táviróügynökség a belföldi viszonylatban már ilyen készülékekkel dolgozik. Minden irodájukban van egy-egy asztali táviró, amelyre írógépszerű billentyűkkel vezeték rá a szöveget, még pedig úgy, hogy egy táviró készülék önműködően lukasztja át a betűknek megfelelőleg a papírszalagot. Abban a pillanatban, amikor a távirat leadása megkezdődik, erről fényjelzés révén értesül a központi táviróhivatal, amely rögtön bekapcsol egy felvevő készüléket és ez elektromos áram révén papírszalagjába a feladóival egyező jeleket lyukaszt. Ezt a papírszalagot azután egy leadó készülékre viszi át, amely viszont akár Münchenben, Frankfurtban, vagy bármely más városban a másodpercek tört részéig alatt adja le az ottani központnak a jelzéseket és ez viszont az ottani előfizetőnek kézbesíti, aki kicsiny gépének szallagjáról a táviratot leolvashatja. A címzett a táviratot gépirásban veszi fel.

A német postagazgatóság arra törekszik, hogy ezt az eljárást minél szélesebb körökben elterjessze.

SZENT MARGITSZIGETI SZANATORIUM BUDAPEST.

Magyarország legmodernebb belgyógyászati diétás — és fiziko-therápiás gyógyintézete.

Szanatóriumi szobák fűdővel, napi étkezési díj 280.000.— koronától.

Klinikai osztályon teljes ellátás fűdővel 170.000.— korona. 4961

Maximált bankkamatláb

Országos mozgalom a közgazdasági problémák ügyében.

(Oradea-mare, augusztus 16.) A nagyváradai Kereskedelmi Csarnokban tegnap értekezlet volt a bankkamatlábak maximálása ügyében. Az oradea-marei gazdasági élet összes számottevő tényezői megjelentek az értekezleten, amelyen dr. Silbermann Jenő terjesztette be a határozati javaslatot. Oláh Béka ipark. titkár felszólalásában hangsúlyozta, hogy a bankkamatlábak maximálása csak akkor lesz időszerű, ha kellő fedezet mellett új bankjegymennyiség kerül forgalomba. Számos felszólaló annak a véleményének adott kifejezést, hogy a maximálás a bankbetétek kivételét és a rejtett uzsorát fogja maga után vonni. Végül elfogadtak egy javaslatot, amely szerint az oradea-marei Kereskedelmi Csarnok országos mozgalmat indít ennek a kérdésnek a rendezésére és általában a napirenden levő közgazdasági problémák megoldása ügyében. A nagygyűlés helyének és időpontjának kérdésében csak később fogják dönteni, valószínű azonban, hogy ősszel Clujon tartják meg.

Titokzatos amerikai párbaj.

Innsbruckból jelentik: A stubai völgyben, Fulpmesch és Maria-Waldragt közti úton a járókelők egy halott férfiúra bukkantak, akinek a szíve volt állóve. Mellette levél feküdt: Egy birodalmi német, aki egyedül áll a világon, azt kéri, hogy boncolás nélkül temessék el. Utlevelét megsemmisítette. A halál oka: amerikai párbaj. A halottnál új zsebkendőt találtak, amelyben A. P. monogram volt.

MOZI.

xx Az aradi Marosparti Mozgósínház máától kezdve Malman, a mai kalozok rendkívül szép filmet vetíti. Kezdeté negyed 10 órakor.

xx „A szabadszerelm problémája” még két napig az aradi Apollóban. Egy kurtizan regénye az alcime ennek a megdöbbentő hatású és klasszikus erejű társadalmi filmnek, amely a szabadszerelm és a házasság örök ellentéti problémáit vetíti a mozivásznonra. Az izgalmas meséjű film főszereplői Conrad Nagel és Lewis Stone. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Megbélyezett” első része az aradi Urániában. Még ma, kedden és holnap szerdán vetíti az aradi Uránia mozgószínház „A megbélyezett” című hatalmas, kétrészes, huszfelvonásos kalandorfilm első részét, amely tíz felvonásból áll. Főszereplők Nina Orlova és Francina Mussey. Az előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx Jón! „Aranyláz”, Charlie Chaplin legújabb és legnagyobb filmje.

— NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ előfizetőinknek, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lammal napenkénti pontos feladásáról számolunk.

H I R E K.

Arad népessége.

A hivatalos statisztika 80.000 lakost jelent.

(Saját tud.-tól.) A bucaresti-i Universul igen érdekes statisztikát közöl a romániai városok népességéről. A statisztikából kiderül, hogy a népesedés az utolsó évek alatt rendkívül nagy növekedést mutat. Romániában 8 olyan város van, amelynek 100.000-nél több lakosa van, közöttük Bucurestinek 1912-ben 350.000 lakosa volt, a mai 800.000 lakossal szemben. Jasiának 1912-ben 75.000, Galatznek 70.000 lakosa volt ma Jasiának 185.000 és Galatznak 180.000 lakosa van. Románia nagyobb városainak népessége az alábbi:

Bucuresti 800.000. Kisenev 190.000. Jassi 185.000, Galati 180.000, Csernovitz 115.000, Timisoara 110.000, Braila 105.000, Ploesti 98.000, Cluj 95.000, Oradea-mare 90.000, Arad 80.000, Craiova 70.000, Constanca 65.000, Szatmar 60.000, Brasov 53.000, Cetatea Alba 50.000, Izmil 50.000, Tighina 50.000, míg a többi város lakossága kevesebb 50.000-nél. Arad a háború előtt 63.000 lakossal szerepelt, tehát a statisztika szerint tizenkét év alatt 17000-el szaporodott a lakosság.

— Az egészségügyi miniszter Erdélyben. Bucurestiből jelentik: Lupas közegészségügyi miniszter Banu dr. vezértitkár, Voinea dr. műszaki tanácsos és Cristian Jonescu kabinetfőnök kíséretében ma reggel Bucurestiből Clujra utazott. A miniszteri látogatásnak az erdélyi közegészségügyi intézmények meglátogatása a célja.

— Miniszterlátogatás Aradon. Az Aradra érkezett értesítés szerint Lepadatu pénzügyminiszter holnap Aradra érkezik és a pénzügyi hatóságok vezetőin kívül érintkezést keres a kormánypart vezető tagjaival is.

— Trancu-lasi új miniszterséget kap. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul jelentése szerint Trancu-lasi lemond jelenlegi miniszteri tárcájáról s az ujonnan szervezendő municipiumok miniszteriumának vezetését veszi át. A munkügyi tárcát Anibal Teodorescu bucaresti-i főpolgármester kapja.

— Toronyavatás Lippán. Vasárnap délelőtt folyt le a toronyavatás Lippán. A református templom új tornyának felavatási ünnepségén egész Lippa közönsége részt vett. Pálur István magasán szárnyaló imája után Szabolcska László dr. végezte a szertartást, amely után Pálur lelkész vendégül látta a lélekemelő ünnepség résztvevőit. Szombaton este a toronyavatást megelőzően nagyszívesen sikerült műsoros táncot volt Lippán. A hangversenyen főként Mihály Mihály, Csányi Maca, Popa Balu a kaptak

Ülésre hívták össze Arad város tanácsát.

Pénteken halaszthatatlan ügyekben tanácsülés lesz

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városi tanács sorsáról a mai napig semmiféle értesítés nem érkezett s a Monitorul Oficial szombati és vasárnap száma nem hoz semmiféle döntést. Ezért Aradváros vezetősége elhatározta, hogy **pénteken délután négy órára újra összehívja a tanácsulást**, ugyanazzal a programmal, mint az elmúlt héten. A meghívókban nyomtatékosan kéri a tanácsosokat az ülésen való megjelenésre mi-

vel a városra nézve igen fontos kérdések szerepelnek a programon. Nem lehet közömbös az a kérdés, hogy Arad tényleg legyen látva fával s fontos az is, hogy a mérnöki szolgálat folytatni tudja az uccakövezéseket. Ugyancsak fontos Arad kulturája szempontjából a magyar színház szerződésének ügye, mivel csak ezután kezdheti meg intenzíven a szervezkedést Szendrey Mihály színházigazgató.

Arad ifjusága visszakívánja a kávéházi táncot.

Harc a kávéházi táncolás körül. — Mutiu rendőrprefektus engedélyt tett.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi vendéglői és kávéházi táncolás beültatása élénk vitára adott alkalmat Arad város társaságainak különböző rétegeiben. A táncolni vágyó fiatalság, természetesen a legmélyebb fájdalommal értesült a tilalomról s nagy ambícióval indította meg a propagandát a rendelkezés visszavonása érdekében. Van azonban olyanok is, akik helyeslik a prefektúra rendelkezését és mint értesültünk, már többen keresték fel Mutiu Traian rendőrprefektust, hogy köszönetet mondjanak a kávéházi táncok beültatása miatt.

Ma délelőtt beszélgetést folytattunk Mutiu Traian rendőrprefektussal, aki kijelentette, hogy már két hónappal ezelőtt panaszkodtak a kávéházi vendégek az esti táncok miatt. Azzal érveltek, hogy azért mennek a kávéházba, mert nyugodtan akarnak elszórakozni, jó cigányzene mellett. Ezzel szemben mára a kávéházi táncot be-

vezették, a cigány csak tánczenét játszik és szinte már elfelejtették a régi jó nótákat. Azonkívül a táncolók a vendégek kávéjába, vagy borába rugják a port, ami szintén nem emeli a szórakozni vágyók hangulatát. A prefektus nem spontán elhatározásból, hanem az állandó panaszokra adta ki a tilalmi rendeletet.

Kijelentette még a rendőrprefektus, hogy a rendeletet semmi szín alatt sem vonja vissza, azonban némi enyhítést hajlandó eszközölni. Ha a kávéháztulajdonosok azt akarják, hogy továbbra is legyen tánc a helyiségükben, úgy erre a célra rendezzenek be egy külön termet, vagy elkerített helyet, ahová csak azok mennek, akiket érdekel a tánc. Ebben az esetben forduljanak kérelemmel a rendőrprefektúrához, amely kellő vizsgálat után nem zárkozik el attól, hogy ismét engedélyezze a kávéházi táncot, de kizárólag külön, illetve elkülönített helyen.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése szerint tulnyomóan száraz idő várható, emelkedő hőmérséklettel.

— Megérkezett a tisztviselők fizetésemelése. Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma érkezett meg a pénzügyminiszter rendelete, a mellyel 15 százalékkal emelik a tisztviselők fizetését. A fizetésemelés számfejtését már ma meg is kezdték és a napokban kifizetésre is kerül a különbözet.

— Új gyógyszerárak Aradon. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai számának közlése szerint Heumann Manosse Aradvárosban, Danciu Mózes pedig Arad-Gájban gyógyszerárnyitási engedélyt kapott.

— Forradalom készül Görögországban. Athénből táviratozzák: A kormány ma Krétában kihirdette az ostromállapotot, ahol forradalmi jellegű mozgások voltak, amelyek arra irányultak, hogy Pangalos elnök politikáját megbuktassák.

— Ellenzéki győzelem Jugoszláviában. Belgrádból táviratozzák: A tegnapi megtartott községi választások során az ellenzéki Davidovics-lista 352 szavazattal többségbe került a fővárosban.

— Újból rendőrprefektus lett a volt színészeti felügyelő. Oradea-mare-ről jelentik: Érdekes személyi változások történtek a nagyváradi rendőrségnél s sziguranacánál Gussi Aurél a bucaresti-i sziguranca-központba kerül, míg az oradea-marei sziguranca-főnök dr. Reu Illés eddigi rendőrprefektus lett. A rendőrség élére pedig Marcus István, volt színészeti felügyelő került, aki az impérium átvétele idején két évig már volt Oradeamare rendőrprefektusa. Marcus István konciliáns magatartása a kisebbségek iránt már ismeretes s ezért kinevezését általános szimpátiával fogadták.

— Lippafüred igazgatósága elhatározta, hogy szeptember és október hónapokban minden gyógyulást keresőnek 50 %-os kedvezményt ad.

— Gyógyulás—üdülés—szórakozás a Szent Margitszigeten, Budapesten. Közép-Európa legmodernebb belgyógyászati és diétás sanatóriuma. Világhíres kénes és szénasav gyógyfürdők, kőszén, reuma, szív-

és idegbántalmak ellen. Elegáns, kényelmes szállodák. Hatalmas park, gyönyörű virágok. Szimfonikus zenekari hangversenyek, világvárosi táncesték. A legideálisabb nyári—ősi tartózkodás. Mérsékelt árak.

— Imaszékek bérbeadása. Az aradi izraelita hitközségnél a templomi és pótimaházi ülések bérbeadása folyó hó 22-én kezdődik. A régi bérlők bérlési előjogát 27-ig bezárólag tartjuk fenn. Ugyanebben az időben átvehetik a tulajdonosok is imaszéki jegyeiket a karbantartási díjak lerovása ellenében. Az előjáróság.

— Papszentelés Aradon. Ünnepléses keretek között szentelték tegnap délelőtt pappá Aradon Dénes Béla evangélikus segédlelkészt. A felszentelést Frint Lajos evangélikus főesperes végezte, aki a szertartás végeztével üdvözölte az új papot s rámutatott arra, hogy milyen nehéz ma egy lelkipásztor hivatása. Utána az ujonnan felszentelt lelkész mondott rövid beszédet, amelyben megígérte, hogy hivatását úgy tölti be, ahogy ezt a vallás s a szív előírja, végül Jónás Aladár újvársándi lelkész mondott szép, emelkedett beszédet. Arad új evangélikus lelkésze Székelysombórról jött, ahol adminisztratív segédlelkészi tisztelet töltött be.

— Lábizzadás ellen Anosmin kapható a Rozsnyay-gyógytárban Arad.

Ujdonságok Kerpel könyvtárában.

— Mandru ügyész szabadsága. Mandru Miklós királyi ügyész a mai napon megkezdte szabadságát. Helyettesítését a szabadságáról visszatért Missir ügyész látja el.

Hollós Vacuum Cleaner

Arad, Str. Barilla 39. Telefon 515. sz.

— CFR alkalmazottak és nyugdíjasok kedvezményes áru Apolló és Uránia mozijegyeket kapnak; üzletvezetőségi palota, földszint 27. Creta Floriannál és II. emelet Schmidt Péternél.

— Tűzriadalom Aradon. Tegnap este az új Neuman-házat tűzriadalom lármdája verte fel. A megrémült lakók, visszaemlékezve a ház négy év előtti tűzkatasztrófájára, már-már menekülni kezdtek, amikor kiderült, hogy kéménytűz volt, amelyet a megjelent tűzoltók néhány perc alatt eloltottak.

— Rehabilitált aradi fiatalember. Hotellekkel ezelőtt történt, hogy az aradi rendőrség eljárást indított Dobra Miklós nevű fiatalember ellen, aki Moldován Emília aradi nő azzal vádolt, hogy rendőrsztréknak adta ki magát és erőszakoskodással be akart hatolni a lakásába. A rendőrségről az ügy iratai az ügyészséghez, illetve a vizsgálóbíróhoz kerültek. Sotirescu vizsgálóbíró hallgatta ki az ügyben a tanukat s azok vallomása alapján megállapított nyert, hogy a Dobra Miklós ellen emelt vádak nem fedik a valóságot. A vizsgálóbíró ennek következtében ma megszüntetett mindennemű eljárást Dobra ellen.

Az élet Marienbadban.

Mindenki táncol. — Vaskoronarendes „Eintänzerek”. — A szovjet-nő briliánsai. — Kurázó aradiak. — A leányszerűbb fürdővendég.

Trancu-Iasi miniszter — Aradról.

(Marienbad, augusztus 16.) Tépőpontján a szezon. Ma érkezett meg a harminczedik fürdővendég. Átlagban öt kilo fogyást számítanak minden kurázó után. Az öt világrész tehát százötven ezer kilogramm súlyvesztéséget szenvedett az idén Marienbadban. Csak az eső nem akar fogyni. Mindenki a barometert figyeli. Pedig most már csak kerül egy-két deris napunk, de augusztus elejéig szakadatlanul esett. Van azonban, amit nem zavar az időjárás. És ez a tánc. Reggel 10 órakor talpon van egész Marienbad. A fürdőzenekeknél sármmit játszik a *Kreutzbrunn* előt és ha a vízzel telt pohár nem zavarná, bizonyára már a kolonádon összekapaszkodna a százötven kilos ur a százkilos tündérrel. Mert a tánc-epidémia hozzátartozik a kurához: fogvaszt. Tánc a reggelinél, tánc délután és tánc este. Itt nincs bemutatkozás. A vadidegen táncos egyszerűen oda megy akármelyik idegen asztalhoz és táncba viszi a neki tetsző hölgyet. És aki jó táncos, annak a neve nem fontos.

Külön társadalmi osztályt képeznek az „Eintänzerek.” Egykori dragonyos kapitányok és tengerész-sorhajóhadnagyok, leépített bankifjak és vaskoronarendes repülőtisztek csoportosították a magukat erre az eléggé jövedelmező pályára. Minél kövérebb és öregebb a táncosnő, annál bőkezűbben fizet. Ára van a táncnak és az Eintänzer szerelmének.

Marienbad a modern Babylon. Ahány nemzete a világnak, az mind küldött ide valakit a harminczeg forráshoz. Legtöbb a birodalmi német, akik a kellemetlen elemet adják. Legkevesebb az orosz, akik viszont kedélyesek, mintha csak kárpótolni akarnák magukat a szovjet alatti szenvedésekért. Az idegyülekezett oroszok egyébként többnyire Berlinben, vagy Párisban laknak. A mai Oroszország csak igen kivételes esetekben ad kiutazási engedélyt fürdőhelyekre. Aki beteg, az gyógytassa magát otthon, az ő országuk elég nagy hozzá. — Az egész kurlistában csak egyetlen nő van, aki Moszkvát jelentette be lakóhelyének. Onnét jött Párison keresztül. Egy szovjet főtiszt viselő neje. Tünneményesen szép ékszerei, toilletjei pedig káprázatosak. Megismerkedtem vele (egy forduló táncba került csupán). Töri-zuzza a németet, de azt megértettem, hogy szeretné már, ha megbukna a szovjet, mert az ő határukon nem engedik be a párisi divatot. Ruháit a francia fővárosban csináltatta, mielőtt idejött, ékszereit is ott vásárolta. Az orosz pénz vásárlóereje nagy, egy csenvonec: öt dollár. Telt tudóval szívja magába a luxust, a kulturvilág gyönyöreit a kis kiéhezett szovjet-angyal.

Marienbad egyébként magyar fürdő. Sokszor azt hinné az ember, hogy a Balaton mellett van, csak a tó hiányzik. Borbély, pincér, soffőr, Eintänzer, aradista, mind magyarul beszél. Több helyen magyar fölirat. Az elegáns

Cariton-hotel e liei bálján csárdást táncolnak. Aradról kevesen vannak az idén. Grosz József fagygyártó és neje, Jellinek József igazgató, Fuchs Ignác gyár-igazgató és neje, Deutsch Béla a Pátia igazgatója nejevel és szerény magunk. Románia azonban, ha számbelileg nem is, de pondérabilis szempontból jól képviseli magát. A szenátus és a kamara néhány tagján kívül itt nyírtal *Trancu-Iasi* közmunkaügyi miniszter nejevel. Róla alább írok bővebben. A nevezetes vendégek tömegét nehéz lenne itt felsorolni. Közöttük van herceg Lónyay Elemér és neje *Stefánia* főhercegnő. Mindig magyarul beszélnek és nem táncolnak. Egyébként érdekes, hogy a külföldi előkelőségek többnyire dr. *Tuszkai* Ödön magyar fürdőorvos páciensei.

Marienbad ez évben először van állami kezelés alatt. És az új rezsim általános meglepéssel találkozunk. A nacionalista türelmeienségnek nyoma sincs, a fürdőigazgatóság irodájában anyanyelvén fogadják a magyart. Az állam képviselője *Bohus* Rybin építészeti főtanácsos, széles látókörével és előzékenységével alighanem hamarabb megfogja kedvelni magát a különböző nemzetekkel, mint a genfi Népszövetség.

No és most rátérek *Trancu-Iasi* miniszterre, aki itt a legnépszerűbb fürdővendégek egyike s aki szerencsém volt ma szemé-

lyesen megismerni. Egy asztalnál reggeliztünk a Bellevueben. A zenekar magyar dalokat játszott, a közönség táncra perült és járta a csárdást magyar, német, angol, francia egyaránt. Amikor vége volt, *Trancu-Iasi* miniszter elkezdett tapsolni és utána tapsolt ezernyi kéz.

— Nagyon szeretem Aradot — mondotta nekünk minden póz nélkül. — Hiszen én is aradi polgár vagyok, diszpolgára az Önök szép városának, amire valóban büszkeséggel gondolok.

— Szeretem különösen az aradi Kulturpalotát. Van ennek a pompás épületnek egy sarka, melye mindig fölkeresek, ha Aradon járok. Nichi igazgató már ismeri. Egy ablak az első emeleten, ahol csodás képet fest elem a hőmpölygő Maros, tuloldalon a vár öreg fának hatalmas lombkoronái, jobbról a karcsu vashíd és balról a füstölő gyárkémények.

A zene egy pattogó charlestonba kezdett, a miniszteri szavak megakadtak, *Trancu-Iasi* fiatalos meghajlással táncra kérte a feleségemet. És mondhatom, olyan rutinnal táncolt, mintha élete javarészt a táncterem és nem a politika parkettjén töltötte volna el. Nagystitű ember. Beszélgettünk aktuális politikai kérdésekről és irodalomról. Tudása, koncepciója egy széles látású államférfiúé. Holnap délelőtt a fürdőzenekekar román hangversenyt ad a miniszter tiszteletére. És mi — Marienbadban fürdőző aradiak — ünnepelni fogjuk őszinte, meleg tisztelettel azt a férfit, aki e szavakkal vált el tőlünk:

— Derék, jó nép a magyar, csak szeretettel keil bánni vele!

Stauber József.

Frankhamisitók a budapesti tábla előtt.

Megkezdődött a frankpör táblai főtárgyalása.

(Budapest, aug. 16.) Óriási érdeklődés mellett ma kezdtek meg a frankpör tárgyalását. A tárgyalást dr. Gadó István táblai tanácselnök ma délelőtt tíz órakor nyitotta meg, aki bejelentette, hogy az első két napon délután két óráig tárgyalnak, de ha az ügy elhúzódna, akkor a következő napokon délután is lesz tárgyalás. Herceg Windischgrätz Lajos, Hajts Lajos, Kurz Sándor és Kovács Gáspár kivételével a vádlottak valamennyien megjelentek a felebbviteli tárgyaláson, a Banque de France-ot ezuttal is Hosingue képviseli. A védelemben annyi változás történt, hogy Gerő Lászlót Schubert Zoltán dr., Rába Rezsőt pedig dr. Schwetz Elemér védi. Ezután Wollmann Jenő táblabíró — az ügy előadója — megkezdte a pör anyagának ismertetését.

Merénylet idézte elő a csepeli robbanást.

Három embert őrizetbe vettek — Gyanus tűzjelek a robbanás előtt.

(Budapest, augusztus 16.) A csepeli robbanás okának felderítése ügyében megindult rendőrségi nyomozást abba az irányba is kiterjesztették, hogy közvetlenül a robbanás előtti órákban kik tartózkodtak a lőporraktár szomszédságában levő halászcserében. A halászcserda tulajdonosának és alkalmazottainak vallomása alapján ma délelőtt három idegen munkást fogtak el Csepelen, akik közvetlenül a robbanás előtt távoztak el a csárdából. Ezek Teszento Péter, Virágy Jenő és Oreszifa János, akik tagadták, hogy bármiféle közük is volna az üggyhez. A három munkást igen sokan együtt látták olázkodni több

izben a gyár környékén és ezért, bár tagadnak, továbbra is őrizetben tartják őket.

Az őrszolgálatot teljesítő rendőrtartalékbeli ujoncok közül Püchler István, Király György és Andor Vince idegsokkot kaptak s Püchler és Király elvesztették beszélőképességüket. Mára azonban annyira javult az állapotuk, hogy tudnak beszélni s így arra a rendőri bizottság, amely a katasztrófa színhelyén rekonstruálta a robbanást, a helyszínen kihallgatta az akkor szolgálatban volt két őrszemét, Püchler és Andor, akik kijelentették, hogy a halászcsárda tulajdonosnőjének, Czerner Istvánnak az integetésére vették

észre a lőporraktárnál keletkezett tüzet. A rendőrségben ezek után mindjobban gyökeret vert az a feltevés, hogy merényletről van szó. A tűz semmi esetre sem lehetett a robbanás tüze, mert a tűz észlelése és a robbanás között bizonyos idő telt el, a távoltság pedig az őrszem és a lőpor-kamara között nem akkora, hogy a hang később ért volna oda a fénynél.

Közben a rendőrségre számos névtelen feljelentés érkezik, amelyek hetvenszázaléka a kommunistákat és a Vági-pártot gyanúsítja. Ma délelőtt harminc detektívet bíztak meg a névtelen levelek adatainak ellenőrzésével.

Megyebál Menyházán

A közigazgatási értekezletet nagy szerű mulatság fejezte be.

(Saját tudósítónktól.) A leg-

szébb nyári időkre emlékeztető napsütés tette kellemessé azt az érdekes közigazgatási értekezletet, melye szombaton tartott Boneu Vazul, Aradvármegye prefektusa a megye főszolgabíráival és jegyzőivel. A délelőtti főbíró értekezleten az Aradon elfoglalt dr. *Cornea* János radnai főszolgabíró, alispánhelyettes és a beteg *Puticiu* András, nagyhalmágyi főszolgabíró kivételével az összes járási főszolgabírák résztvettek. Délben kétszáz terítéses bankett volt, melyen *Suciu* Traian szentannai főszolgabíró mondott pohárköszöntőt *Boneu* Vazul prefektusra és a megye tisztviselő karára. Délután jegyzői értekezlet volt, amelyen a megye 103 jegyzője közül nyolcvannégyen jelentek meg. Ugy a délelőtti, mint a délutáni értekezleten észrevételeiket közölték a prefektussal a közigazgatás vezető tisztviselői és a prefektus azoknak a nehézségeknek a leküzdéséről beszélt, amit a közigazgatási reform gyakorlati alkalmazása tesz szükségessé. A délutáni értekezlet után mindenki tetszése szerint töltötte el az idejét, este pedig ismét bankett volt, amelyen Boneu Vazul prefektus az egész családjával vett részt, de ott voltak még dr. *Jacob* Lázár nagyváradi szenátor és egyetemi tanár, dr. *Iancu* Cornel kamarai képviselő, a megye tanácsa alelnöke, dr. *Miclosi* Emil, *Bartos* Jenő és *Gergely* József főmérnökök vezetésével a megyei mérnöki kar, *Antonescu* Camil prefektusi titkár és neje s az összes főbírák és jegyzők, akik Menyházára kiutartak. A bankett után megkezdődött a megyebál, amelyen résztvettek az összes fürdővendégek is és a reggeli órákig a legjobb hangulatban mulattak együtt. — Boneu Vazul prefektus a tegnapi esti órákban a megye felé fordult vissza. — A megye tanácsa a következő héten érkezik a tr...

— Tizenegy halott egy kisiklott vonat romjai alatt. Münchenből jelentik: Ma délelőtt Lauenbach város közelében Freising és Mosburg között a Berlinből érkező személyvonat javítás alatt álló pályatesten kisiklott. A második személykocsi felborult és az utána következő kocsi darabokra zúzták. A mentési munkálatok a késő esti órákig tartottak. A romok alól tizenegy halottat és hét súlyos sebesültet és tizenhét könnyebb sebesült utast hoztak ki. A halottak és sebesültek csaknem valamennyien regensburgiak. Münchenből és Landshutból személyvonatok mentek a szerencsétlenség színhelyére.

— Jacobi Gyula vizsgázott fogász külföldi utjáról visszaérkezett és újból rendel.

Mulatság.

A Wacker vasárnapi kert-ünnepélye.

Erkölcsei és anyagi szempontból fényes sikerű kertünnepélyt rendezett a Striegli József elnöksége alatt álló „Wacker” aradi német sportegyesület vasárnap délután és este az ujaradi Tündérkertben. A beléért attrakciók és a verőfényes idő ezeket csalt ki a Tündérkerembe, úgy, hogy az aradi és ujaradi német társadalom színe-java volt ott látható. Különösen nagy hatást ért el a gyertyamosi férfi dalárda Linster zenetanár vezénylete alatt. Szilárdan nem akaró tapsok kísérték minden egyes számot. Oly precíz tudással és finom műanszokkal adták elő énekszámukat, hogy bármely városi énekkarral fölvehetik a versenyt. Főképp *Ditrich Oskar* plébános barikona harcolt szenzációsan. Kített magáért a *Lorisz* karvezetője vezetésével álló szakálháza zenekar is. A jobhára fiatal fiukból álló zenekar művészt produkált a szó szoros értelmében. A délutáni hangverseny folytatásaként este táncmulatság volt, mely a hajnali órákba nyúlt. Az ünnepélyt megtisztelte látogatásával *Nopcsa báróné* is. Az aradiak közül ott láttuk az elnököt és felségén kívül dr. Müller ügyvédet, Hunyár Algernont és nejét, Weissenburger Nándort, dr. Kreppelt, stb. stb., Ujaradról dr. Neif, Ferencet és nejét, dr. Birkenheuser orvost és feleségét, dr. Petz orvost és feleségét, Mayer Ev. János plébánost, Ziegler nyug. főbíró, a községi előjáróságot Friedrich bíró vezetésével stb.

— ATE-kirándulás Menyházára. Nagyszerűen sikerült kirándulást rendezett az ATE Menyházára. Este hangverseny volt a kurszalomban, amelyen főként Weichert Paula, Klotz Böske, Majthényi Irén, Harmath József, Spitz Lajos, Barna Lajcsi és Wéber László arattak nagy sikert. Az előadás után tánc következett, amely reggelig tartott.

Kavarodás Aradváros kisajátított földjei körül.

Atvették a város földjeit és nem készítettek térképet róla.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városi gazdaságban most kezdődött meg a cséplés, amely előreláthatólag szép eredményt hoz. Ezzel kapcsolatban aktuálissá vált annak megállapítása, hogy a jövő esztendőben mennyi földet vallhat Aradváros a sajátjának. Az agrár-bizottság által kisajátított földek ugyanis idén még a város birtokában maradtak, viszont októberig át kell őket adni az új tulajdonosoknak. Az agrár-bizottság annak idején térképet készített a földekről s átiratban értesítette a várost, mely részeket sajátította ki. A térképet azonban nem csatolta az átirathoz s így előállt az az igen különös helyzet, hogy a város ma sem tudja, mennyi földje van s mennyit vehet be a jövő esztendőre. A gazdasági hivatal az utóbbi hetek alatt négy ízben szólította fel a

mérnöki hivatalt, hogy készítsen pontos kimutatást az elvett és a meghagyott földekről, ez azonban ezideig még nem készült el. A mérnöki hivatal ugyan megkezdte az agrár-bizottságot, hogy bosszá rendelkezésre a térképet, vagy engedje meg a térkép lemásolását, hogy így megállapítható legyen a kisajátított földmennyiség, azonban a bizottság érthetetlen okból megtagadta a kérés teljesítését, hivatalos titokként kezelve a térképet.

A gazdasági hivatal most a felsőbb hatóságok intervencióját akarja igénybe venni, hogy végre megtörténhessen a pontos és részletes, tervezés szerinti kisajátítás, nehogy előálljon az a különös helyzet, hogy a városnak októberig át kell adni földjének egy részét és közben nem tudja, hol és mennyit.

Megszüntették a vizsgálatot az aradi vasutigazgató ellen.

Pop Oktaviának a miniszter maga adott elégtételt.

(Saját tudósítónktól.) Még a múlt esztendőben történt, hogy két elbocsátott vasuti tisztviselő olyan vádakot tartalmazó feljelentést tett Pop Octavian aradi vasutigazgató ellen, amely a vizsgálat megindítását vonta maga után. Mindenki meg volt győződve a vádak alaptalanságáról, mert a vasutigazgatót korrekt és igazságszerető embernek tartják éppen úgy ismerősei, mint az alatta dolgozó tisztviselő kar. A feljelentést Tomescu volt forgalmi tiszt és a volt curtici-i állomásfőnök tették meg a vasutigazgató ellen s rajta kívül még több tisztviselő is megvádolták. A feljelentőket különböző szabálytalanságok miatt már régebben elbocsátották a vasutigazgatóság kötelékéből, ami előre valószínűvé tette, hogy a feljelentés kizárólag bosszu műve lehet. Ennek dacára a közlekedésügyi miniszterium vizsgáló bizottságot küldött Aradra, mely hónapokon keresztül dolgozott, hogy a felhozott vádak halmazára fényt derítsen. A vizsgálat nemrég nyert befejezést és a bizottság a szerzett adatokkal, jegyzőkönyvekkel és aktákkal visszautazott Bu-

curestibe és az eredményről jelentést tett Valeanu közlekedésügyi miniszternek. Néhány nappal ez előtt távirat érkezett Aradra, amely Pop Octavian vasutigazgatót kihallgatásra idézte meg Valeanu közlekedésügyi miniszterhez. A vasutigazgatót jelentkezése után azonnal fogadta a miniszter és kijelentette, hogy nagy figyelemmel nézte át a vizsgálat jegyzőkönyveit és legnagyobb meglepetésére konstatació, hogy azok erősen tendenciózusak és kiérezhető belőlük a felhozott vádak legteltesebb igaztalansága. A miniszter a legnagyobb sajnálkozással fejezte ki, hogy bosszu által diktált valótlán vádakkal zaklatják a lelkiismeretes és megbízható vezető tisztviselőket.

— Annaira nem igazak az ön ellen felhozott vádak, mondotta a miniszter, hogy az ön működése a legteltesebb megelégedésemet váltotta ki s kérem, csak folytassa tovább eddigi irányban munkásságát. Egyben a miniszter Pop Octavian vasutigazgató ellen a vizsgálatot azonnal beszüntette, mert az összegyűjtött adatokban csak zaklatást és hamis vádat látott.

Cuzát ünneplik hivei.

Nem sikerült Zelea-Codreanu pártbontása. — Erős támadás a fascisták ellen.

(Jasf, augusztus 16.) A keresztény liga nagytanácsa tegnap délután a Bejan-szálloda nagytermében Cuza professzor elnöklése alatt értekezletet tartott. Az ülés titkára, Bokanovszky tábornok felolvasta a beérkezett 173 táviratot és 64 levelet, amelyek mind Cuzá mellett foglaltak állást. Az elnök ezután hosszasan ismertette terveit és éles szavakkal támadta Zelea Codreanút, valamint a Cuvantul című lap akcióját, amely a pártban szakadást akar előidézni. Többek fejszólalása után az érte-

muleanu, Catumeanu professzorok. A napirend főbb pontjai a liga és az ifjuság, a liga és az egyházak, a liga és a fascizmus, végül a liga és a kisebbségek voltak.

A fejszólalók éles szavakkal bélyegezték meg a fascistákat és Paul Iliescu, valamint Pop Valér éles támadásai után — utóbbi áru-lónak nevezte Cuzát — lelkes ovációban részesítették a támadásokra reflektáló elnököt. A kisebbségi kérdésben kimondták, hogy a liga nem ismeri el az etnikai kisebbségek létezését. Nagy feltűnést csupán Budrega tanító megjelenése keltett, akit a zsidók állítólag súlyosan inzultáltak.

A gyűlés elhatározta, hogy az időszaki választásokon Budrega, Catumeanu, dr. Roman Valér, Marionescu, Vasiliu, Bacaloglu és Neculcea személyében fog jelölteket állítani. Ma, hétfőn folytatták a tanácskozásokat, amelyen főleg szervezeti kérdésekről tárgyaltak. A határozati javaslatot, amely elítéli a pártbontó törekvéseket és a Cuvantul aknamunkáját, valamennyi pártszervezet elnöke aláírta.

Az ülés után este nagyobb diákcsoport tüntetést kísérelt meg a Calea Victorieián, de a rendőrség közbelépésére a tüntetők szétszóródtak.

Zelea Codreanu különben szeptember 17-re Bucurestibe hivta össze azokat, akik Cuzá professzor politikájával elégedetlenek és új pártot akarnak alakítani.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 18763
Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiza Birta 16.
Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

Személyi változások az aradi rendőrségen.

(Saját tudósítónktól.) Luca Péter az aradi államrendőrség subkommisszára lemondott állásáról s augusztus elsején távozik a rendőrség kötelékéből. — Magurean Florea aradi rendőrlegénységi tisztet hivatalos hatalommal való visszaélés miatt néhány héttel ezelőtt felfüggesztették állásától. A vizsgálat beigazolta a tiszt ellen felhozott vádakot s a mai napon elbocsátották a rendőrségtől. — Grama Brat volt aradi rendőrigazgatót az elmúlt hónap elején Bucurestibe helyezték. Grama Brat ma a belügyminiszter kinevezésével kezében, Aradra érkezett s eszerint másod-osztályú inspektornak nevezték ki. A prefektus az inspektort a kerületek ellenőrzésével bízta meg. — Stana Traian az aradi államrendőrség közigazgatási és utlevélosztályának főnöke, prefektusi titkár, a mai napon megkezdte harminc napra terjedő szabadságát. Stana Traiant Hardutiu László rendőrkommiszsár helyettesíti.

A Hungaria (MTK) győzelme a Kinizsi felett.

A magyar exbajnok profi-csapata csak a Kinizsi súlyos kapuvéd hibái miatt nyerte meg a mérkőzést.

HUNGARIA—KINIZSI 4:3 (1:3).

— 8000 néző —

(Saját kiküldött tudósítónktól.)
Ha az MTK. avagy új nevén Hungaria a tegnapi csapatát szánta többé-kevésbé arra a nehéz feladatra, hogy a tavalyi utolsó amatőr szezonban elvesztett bajnokságát ez évben visszanyerje, ez a kísérlet csakis egyet eredményezhet: tökéletes kudarcot. Éppugy, mint ahogy — győzelme ellenére — teljesen siker nélkül végződött a tegnapi mérkőzés, amelynél a félidők goaldifferenciája nem fedti azt a hitet, hogy az I. félidőben gyenge Hungaria a következő félidőben magára találva, profi módjára, a goalpénz reményében, miniszent legázolt és az elvesztettnek hitt mérkőzést a temesvári közönség hatalmas lokalpatriotizmusa dacára sikerült megnyernie. Erről szó sem lehetett, mert kétségtelen, hogyha a Kinizsi hálóját nem Ritter, az egész meccs elvesztője „védi”, a mérkőzés sorsa minden bizonnyal a Kinizsire nézve kedvező eredménnyel alakul, mert a Hungaria nem volt jobb, sőt nem is egyenrangú partner: teljesítménye jóval alatta maradt a Kinizsi által produkált játéknál, s győzelmét nem érdemelte meg.

Néhány perccel fél 6 után a Hungaria kék-dresszes csapata lép elsőnek a pályára, melyet néhány perccel később a Kinizsi lilafehér trikós csapata követ. Üdvözlések nélkül, pont háromnegyed hat órakor a következő csapatösszeállításokkal indult a játék: Hungaria. Kropacsek—Kocsis, Ditrich—Rebró, Kléber, Nadler—Braun, Molnár, Stoffián, Tritz, Opatá. Kinizsi. Ritter—Steiner II., Hoksáry—Teszler, Vogl, Steiner I.—Tänzer, Matek. Wetzler, Semler, Kilianovits. A K. válasza után a H. kezd s az 1. percben Tritz jó helyzetből Ritter kezei közé lö, majd a K. intézi a szokásos első attackját, mely a 3. percben egy eredménytelen kornerben jut kifejezésre. A 6. percben Tänzer két ízben is remek árbitrikkal cselenzi Nadlert, melyet a közönség tüntető tapssal honorál. Ezután némi H. fölény dombozódik ki, de a 18. percben Tänzer lefutása és kornere veszélyezteti a H. kapuját, kornere mögé kerül. A 21. percben Braun lövése Hoksáryról kornerre pattan. Braun szép beadását Molnár magasan fölfejele és a labda az ügyetlen Ritter felett a hálóba jut (1:0). Heves K. támadás a felelet és a 24. percben Teszler szép büntetője Wetzleré, Kropacsek kifut. Wetzler löni igyekszik, s a közellírcban Matekhoz gurul a labda, aki védhetetlenül behelyezi (1:1). A 25. percben ugyancsak Teszler büntetőjébe Kilianovits goalt lö (1:2.) A K. további eredményért küzd s Matek csaknem ismét go-

alt szerez. A 44. percben Nadler korner árán szereli Matekot, Tänzer beadását az előreugró Vogl gyönyörűen befejele. (1:3.)

II. félidő. A 3. percben Kocsis váltott lábbal korneret vét, a beadásból újabb korner, de a bíró hibáz ítéletével. Az 5. percben Steiner I. Braun kornerre szereli, a beadás eredménytelen. A H. lassan frontba jön. A 14. percben egy másután két korner is elér, de goalt csak a 20. percben lö, amikor is faukt után Opatá nehéz szögből rugott büntetője Ritter kezét érintve védhetően bekerül. (2:3.) A 24. percben Teszler hibája folytán Opatá kiszökik, Tritzhez passzolt lövése a tétovázó védelem s a gyenge Ritter miatt goal (3:3.). Ritter gyengesége láthatóan depressimálja az eddig elsőrangú eredménnyel szívosan küzdő K. csapatát és visszaesve Braun nyugodt lefutása és még nyugodtabban kiszámított beadása Stoffián elé kerül, aki él a védelem ügyetlenségével és behelyezi a negyedik goalt is (4:3.) Vogl látva a vereséget, kiáll a közönség élénk tüntetése mellett, de később ismét visszatér. Néhány veszélyes K. támadás után Teszler hagyja el a pályát (helyére Bundy jön) és nemsokára véget ér a mérkőzés. (S. P.)

O A CAMP atlétikai versenye. Nagy siker j. gyében folyt le az agilis petrosani bányászegylet Winklehner vándordíjas versenye, melyet ez évben a brasovi Coltea nyert meg. Eredmények: 100 m. 1. Stefan (Coltea) 11.6 mp. 2. Virgil (Stad. Rom.) 3. Valceanu (U) 400 m. 1. Limbeck (Wacker) 53.1 mp. 2. Kappler (U). 3. Virgil (Stad. Rom.) 800 m. 1. Velcoviciu (St. R.) 2 p. 06.6 mp. 2. Wild M. (VSC.) 3. Petrescu (St. R.) 1500 m. 1. Velcoviciu (St. R.) 4 p. 32.2 mp. 2. Wild Gy. (VSC.) 3. Petrescu (St. R.) 5000 m. 1. Wild M. (VSC) 17 p. 14.5 mp. 2. Cioban (CAMP). 3. Petrescu (St. R.) Magasugrás: 1. Stefan (Coltea) 177 cm. 2. Russu (U) 173 cm. 3. Glük (ATE) 168 cm. — Távolugrás: 1. Stefan (Coltea) 641 cm. 2. Russu (U) 624 cm. 3. Störzbach (Olympia, Br.) 609 cm. — Rúdugrás: 1. Barabás (VSC) 307. cm. 2. Faur (Sportul Studentesc) 306 cm. 3. Strenen (VSC) 246 cm. — Hármassugrás: 1. Panajott (Muresul) 128.3 cm. 2. Coste (Kinizsi) 118.9 cm. Bemutató versenyszám. — Súlydobás: 1. Dávid (CAMP) 14.03 cm. 2. Fritz (ATE) 13.63 m. 3. Coste (Kinizsi) 12.27 m. Diszkoszvetés: 1. Dávid (CAMP) 44.25 m. 2. Popp (U) 39.65 m. 3. Spolarits (VSC) 38.69 m. — Gerelyvetés: 1. Gyarmati (Coltea) 48.17 m. 2. Podvarcek (CAMP) 45.54 m. 3. Dr. Corcan (TAC) 43.84 m. — 4×100 m. staféta: 1. Coltea 47 mp. 2. VSC. 3. CAMP. A másodiknak befutó „Stadiul Român” (Bucu-

rest) diszkoszvetés: 100×200×400×800 m. staféta: 1. Stadiul Român 3 p. 39.4 mp. 2. CAMP. 3. Coltea. Pontversenyben: 1. Coltea 29 p. 2. Stad. Rom. 3. VSC. 4. CAMP. Versenyen kívül Dávid, a CAMP kiváló atlétája diszkosszal 46.63 m.-t dobott, amely világviszonylatban is elsőrangú teljesítmény.

O A Gloria CFR. uszóversenye. Mindenképen kiváló verseny, amely tekintettel arra, hogy az uszás Aradon az utóbbi években az elhanyagolt sportágak közé tartozott, örvenetes meglepetés. Eredmények: Maros bajnokság (2000 m.): 1. Simanszky (Rapid, Tim.) 10 p. 53.4 mp. 2. Bergesz (Gloria CFR) 3. Köteles (G. CFR.) Csapatversenyben: 1. Gloria CFR. 31 p. 2. Rapid (Tim.) 3. NSE (Oradea) 400 m. ifj. 1. Köteles (G. CFR.) 3 p. 27 mp. 2. Dittrich (R.) 3. Bányász (G. CFR.) 100 m. senior oldaluszás: 1. Felicides II. (NSE) 38 mp. 2. Bergesz (G. CFR.) 3. König (NSE.) 100 m. gyermekuszás: 1. Né meth (ATE) 36.8 mp. 2. Berta (G. CFR.) 3. Filip (G. CFR.) 100 m. ifj. melluszás: 1. Pogány (NSE) 39.6 mp. 2. Kun (NSE) 3. Schönberger (NSE.) Versenyen kívül Melchner (FTC.) harmadik. 100 m. hölgyverseny: 1. Hoványi (NSE.) 40 mp. 2. Mandl (Hellas) 3. Lövy (H.) 100 m. senior melluszás: 1. Kun (NSE) 39 mp. 2. Pogány (NSE.) 3. Hirschmann (H.) 100 m. ifj. oldaluszás: 1. Mandl (H.) 36 mp. 2. Podranszky (G. CFR.) 3. Köteles (G. CFR.) 100 m. senior gyorsuszás: 1. Felicides II. (NSE.) 32.5 mp. 2. Krecsmári (NSE.) 3. Vicsay (NSE.) Versenyen kívül Steinhardt (Hakoah, Bécs) harmadik. 100 m. ifj. hátuszás: 1. Köteles (G. CFR.) 34.2 mp. 2. Schönberger (NSE.) 3. Török (NSE.) 100 m. senior. Hátuszás: 1. König (NSE.) 39.1 mp. 2. Krecsmári (NSE.) 3. Ormai (NSE.) 500 m. gyorsuszás, főverseny (Hellas serleg): 1. Bergesz (G. CFR.) 4 p. 18 mp. 2. Simanszky (R.) 3. Felicides II. (NSE.) 100 m. ifj. gyorsuszás: 1. Mandl (H.) 33.1 mp. 2. Dittrich (R.) 3. Köteles (G. CFR.) Lichtner (RUE., Rákospalota) feladta.

O AMTE—ATE 1:0 (0:0) Vasas vándordíjmérkőzés. Kevés néző, lanyha, nivórtan játék, sok bírói fütyty jellemzők a mérkőzést, a melyet az AMTE nyomasztó főlénye dacára is csak egy potya goallal — a játék végén — tudott megnyerni. A győztes AMTE-ban csak a védelem és halvesor volt jó, míg a csatársor teljesen goalképtelennek bizonyult. Egyénileg Gencsy, Mikóczy, Ladányi, Stoffa és Auer II. váltak ki az együttestből. Az ATE-ban csak a védelem játszott hibátlanul, míg a halvesor csatársor kapkodó játéka nagyon gyenge teljesítményt nyújtott. A csapat legjobb tagja Becker kapus volt, aki elsőrangú stílusban védett, mellelte Mihály, Szabó és Balogh játéka elégitett ki, míg Tóth durva játéka a II. félidő 32. percében kiállítását eredményezte. A játékról csak annyit megemlíteni való van, hogy 9:1-es kornerarány és egy Auer II. által melié rugott tizenegyes után a II. félidő 41. percben Stoffának sikerült az ATE védelme hibájából közvetlen közélről goalt löni és ezzel eldönteni a csapkodó játéku mérkőzést. Crisnic bíraskodása nem volt mentes a hibáktól.

O Hakoah—Olympia 2:2 (1:1). Egyenlő ellenfelek küzdése. —

Grieshaber a Hakoah és Treuer az Olympia goallövői. Bíró: Fövényi.

O Erdélyi mérkőzések. Oradea-Mare. NAC—Törekvés 1:1 (1:0). Váradi footballderby. Brasov. Brasovia—MSE 4:1 (2:1).

O Külföldi sportesemények. Budapest. A „Hősök emlékversenye.” A MAC által rendezett atlétikai verseny eredményei a következők: 100 m. 1. Fluck (BBTE.) 11 mp. 400 m. 1. Geró (KAOE.) 50 mp. 1500 m. 1. Villányi (BBTE) 4 p. 13 mp. 3000 m. 1. Grosz (MTK.) 9 p. 3.6 mp. 110 m. gátfutás: 1. Püspöky (MAC) 15.8 mp. Magasugrás: 1. Késmárky (BBTE.) 186 cm. Távolugrás: 1. Püspöky (MAC.) 705 cm. Súlydobás: 1. Darányi (MAC) 14 m. 62 cm. (rekord) Gerelyvetés: 1. Szepes (MAC) 59 m. 15 cm. 15×400 m. stafétafutás: 1. MAC. 2. MTK. — Berlin: Berlin—Budapest 4:2 (0:2.) Városközi mérkőzés. Budapest csak az első félidőben elégitett ki, a második félidőben erősen visszaesett.

O Megjelent az Erdélyi Sport legújabb száma, amely részletesen közli az összes bel- és külföldi sporteseményeket.

Művészet.

* Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: *Vígyszínház*: Kedd: Seybold. Szerda: Antónia. Csütörtök: Seybold. Péntek: Antónia. Szombat: Seybold. Vasárnap: Antónia. — *Magyar Színház*: Szerda: a Bazarózza főpróbája. Csütörtöktől kezdve minden este: Bazarózza. — *Király Színház*: Egész héten minden este: A pesti lány. Pénteken délután és vasárnap délután: A királyné rózsája. — *Városi Színház*: Szerdától kezdve minden este: Az ember tragédiája. Péntek délután: A csókos asszony. Vasárnap délután: Paganini. — *Fővárosi Operettszínház*: Egész héten minden este: A régi Apollókabaré vendéjátéka. — *Budai Színház*: Egész héten minden este és péntek délután: Muzsikus Ferkó. Vasárnap d. u: Traviata. — *Budapesti Színház*: Szerdától kezdve minden este és vasárnap délután: Az alvó feleség és Uferini vendéjátéka. — *Sziget Színház*: Egész héten minden este: Hol jártál az éjszaka? — *Teréz körüli Színház*: Egész héten minden este: Nagy Endre. Salamon Béla. A toledói menyecske. A hálókocsi stb.

* Selmeczy Misi Clujra szerződött. Kitünő erővel gyarapodott a cluji színház ensembleja. Dr. Janovics tegnap leszerződött a jövő évi szezonra Selmeczy Mihályt, az aradi színház volt nagyszerű táncoskomikusát.

* Nagy Géza fényképész műterme Arad. Bul. Reg. Marja 8. Megyeházával szemben.

Bőzei nagysád Kálmán Andor
szenzációs új
dalai mindenütt
kaphatók. 3983

Siró violák

Kálmán zeneműkiadóhivatala
Timisoara.

KÖZGAZDASÁG.

Gyenge a terméshozam.

A cséplési eredmények csalódást hoztak.

(Saját tudósítástól.) A cséplési eredmények sok csalódást okoztak a gazdáknak: a hozam jóval alatta maradt a terméskilátá soknak. Erdélyben 7—10 mm. buza termést katasztrális holdanként, a bányási terméseredmény azonban nem haladja meg átlagosan az 5—6 méternászt. — A rozs terméseredménye valamivel kielégítőbb: Erdélyben 8—10 mm. Az erdélyi buza minőségileg is felülmúlja a bányásit; az előbbi országrész 77—80 kgrmos, az utóbbi 69—75 kgrmos termést produkált. Árpában az átlagos termés 7—8 mm. holdanként. A zab még nincs learatva. Ahol elvéve a cséplés megtörtént, kitünő hozamot — 9—12 mm.-át — adott. Sok helyen a gabona még nincs behordva, ami az esőzéseket illeti, kedvezőtlenül befolyásolja a minőséget.

A Bányában a tengerikészletek teljesen kifogytak, olyannyira, hogy több vidék a saját szűk ségletére regáti tengerit vásárol. A tengeritermés kilátásai a Bányában kitünőek és ha az időjárás kedvezőbbre fordul, rekordtermés számítható. Erdélyben a tengeritermés kilátásai közepesek. Ha az esős időjárás megváltozik, Jőheremagvakban brilliáns termés

várható úgy mennyiségileg, mint minőségileg.

A gabonaüzlet visszaesett. Braiában nemrégiben még 105—107 ezer lejfel jegyezték a búzát, ma már 86—92 ezer lejes kínálatot jelentenek. Ehhez hasonló arányban romlott le a gabonaüzlet osztrák és csehszlovákiai relációkban is.

Kevés kivétellel Európaszerte jó terméseredményeket jelentenek. A nemzetközi gabonapiac az orosz gabonaexportra vonatkozó kilátások is fokozták az árak ellanyhulását. Az olcsó árak miatt az amerikai buza aligha fog az európai piacon elhelyezkedést keresni.

A kedvezőtlen időjárás a szőlőtermést is megviselte. A penmetezés a csapadékos idő miatt teljesen eredménytelen maradt. A gyöngye terméskilátások következőben a borárak július második felétől átlag 25 százalékkal emelkedtek.

Az árak szilárdulásának újabb lökést adtak a Regátból beérkezett kedvezőtlen termésjelentések. A bor ára 17—20 lejnél kezdődik nagybani eladásnál. A regáti termelők közepesminőségű borokért 14—15 lejűt kérnek.

Zürichben 2.37.50 a lej.

Helyi valutárák. (Augusztus 16.) Pénz: Márka 51, dollár 217, angol font 1050, francia frank 5.80, lira 7, cseh korona 6.30, magyar korona 330, dinár 3.70, schilling 30.70, svájci frank 40. — Áru: Márka 52, dollár 218, angol font 1060, lira 6, cseh korona 6.50, magyar korona 325, dinár 3.80, schilling 31, svájci frank 41. Kifizetések: Berlin 52.40, Amsterdam 88.40, Newyork 218.25, London 1069, Páris 6.10, Milánó 7.31, Prága 6.51, Budapest 323, Zágráb 3.89, Bécs 31.05, Zürich 42.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus 16.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.60, Newyork 517.50, London 2514.75, Páris 14.15, Milánó 17.05, Prága 15.32, Budapest 72.25, Belgrád 9.11.50, Bucuresti 2.37.50, Varsó 56.50, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus 16.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.65, Newyork 517.62.50, London 2515, Páris 14.05, Milánó 16.95, Prága 15.32.50, Budapest 72.30, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.37.50, Varsó 56.50, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Augusztus 16.) Kifizetések: Páris 6, Berlin 52, London 1065, Newyork 218.75, Milánó 7.25, Zürich 42.50, Bécs 31.10, Prága 6.50, Budapest 31. Valuták: Napoleon 8.75, márka 52, leva 1.60, török lira 1.20, angol font 1065, francia frank 6.30, svájci frank 42, lira 7.70, arachma 2.60, dinár 3.90, dollár 219, lengyel zloty 18, schilling 32, magyar korona 32, cseh korona 6.60.

= Sertésvész zárlat feloldása. Tudvalevő, hogy a sertéskevétel az uralkodó járvány miatt hosszabb ideig szünetelt, ami a hus és a zsír árának erős esését vonta maga után. Most értesülünk, tekintettel a járvány megszűnésére, a hatóság az Ujarad és vidékére kiterjedt zárlatot feloldja, a mivel a gazdaközönség rézi óhajának tesz eleget.

= Közutak javítása. Az ideig tartós és szokatlan nagy esőzések erősen megrongálták az utakat. A központi járás új főbírája a minap értekezletre hívta egybe az érdekelt községek képviselőit, az ujaradi község-házba, hogy megbeszélje velük a módokat, melyekkel a legszükségesebb javító munkálatokat eszközölni lehetne. Hosszabb tanácskozás után megállapodás jött létre a községek között a hozzájárulási kvótára nézve, úgy hogy a munkálatok a legrövidebb időn belül megkezdhetők lesznek.

= Az aradi devizahivatal felhívása. Az aradi devizaellenőrző hivatal felhívja az összes külföldi árulerakatok vezetőit és a megyebeli nagykereskedőket, hogy egy részletes kimutatás kíséretében a fenti devizaellenőrző hivatalhoz, vagy a központhoz, legkésőbb augusztus 30-ig részletes kimutatás és a vonatkozó vámiratok kapcsán terjesszék be mindazon eredeti számláikat, amelyek a behozott árukról szólnak. A kimutatásban feltüntetendő, hogy milyen áruval mennyi devizát fizetett be az illető vevő.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurats. Prefectura. Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Arad, Strada Mărășești (Kossuth-u.) 11. SZ.

alá helyeztem fogműtermemet.

Frida D'MOUDJALLED vizsgáló fogászor. (Régli árak!)

Jöjjön Budapestre!

Budapesti és balatoni fürdők vendéglő a magyar vasúton 50% kedvezményt kapnak.

Continental szálloda

Budapest, VII., Dohány-utca 42. (Hungária-fürdő épületében. — Modern comfort! — Mérsékelt árak!)

Liget-szanatórium

Legmodernebb gyógyintézet gyomor-, bálhotegek, szív-, vese-, cukorbetegségek részére. Vízgyógyintézet. VI., Nagy János (Benczur)-utca 47. szám.

Dr. Pajor szanatórium

és vizgyógyintézet Budapest, VIII., Vas-utca 17. szám.

Park-szanatórium

Legtökéletesebb sebészeti gyógyintézet, szülészeti osztály, urológia, hólyag, prostata, vesebetegségek kezelése. Röntgen. VI., Aréna-ut 84. szám.

Royal nagyszálló

VII. Erzsébet körút 45—47. Világnívó és szálló! Budapesti és más magyar fürdők látogatói 50 százalék kedvezményt kapnak.

Svábhegyi szanatórium

Rheumatikus, diet és gyógyintézet bel- és ideg-betegek részére. Nap- és légtüdők I., Bázó Eszter ut 12. szám.

Szent Margit Sziget

a Duna-folyam gyöngye. 150 holdas park. Nagyszálló. Szanatórium. Magyarország legmodernebb gyógy- és gyógyintézete. Képes és szónavas gyógyfürdők kúszány, reuma és idegrendszer ellen. Thermal strandfürdő.

Berán Béla

férfi fehérnemű vállalata Arad, Str. Greceanu (Perényi-utca No. 5.)

Ajánlom legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig minden

férfi fehérneműt. Elsőrendű munka.

GYARI ÁRAK!

Szappanfőző master

kerestetik.

Aradi Olajipar r.t.

Arad, Calea A. Viaicu 133—151.

KERESEK

4 szobás lakást,

lelépéssel vagy magas házbérrel.

Szíves ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatala közvetít. „Magánhirdetés” jelige alatt. 4979

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra,

5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HOGYAN keressünk utat a vevőhöz?

HOGYAN hirdessünk előnyösen?

HOGYAN alakítáztassunk célszerűen az ország bármely városában, vilámoson-eol?

HOGYAN szervezzük propagandánkat?

ARADON BUCURESTIBEN

VIDÉKEN KÜLFÖLDÖN,

e kérdésekre válaszol a

RUDOLF MOSSE r.t.

hirdető iroda aradi fiókja Bulev. Reg. Maria 10.

Telefon: 132. 4886

Aradi gyógyszerertárhoz társat vagy bérlőt keresünk.

Cím: RUDOLF MOSSE, Bulev. Academiei No. 4. Bucuresti.

Üzlethelyiség

(bevezetett fűszertüzet) esetleg más üzletnek is, egyszoba, konyha, fürdőszoba lakással, nagyon olcsón átadó. Kizárólagos megbízott: Györfly „MURES” irodája Arad, Str. Unirei. 16250

„Szovata”-fürdőn:

„Panzio-Egyetértés”.

Folyó évi június hó 1-től szeptemberig nyitva. Szép, pormentes fekvés, nem messze a Medvetótl. Egészséges és jól berendezett szobák, étterem, kitünő konyha. Pension árak 300 lej naponta. Érdeklőd: Wolff Oszkár ny. ü. ni lehet: nagyán

SOVATA, Egyetértés Villa. 2374

Eladó 30 HP. Stock

motoreke

olyan mint egy új, szánt 14 coltra. Bér-szántást vállalk bármilyen mélységre. Sztarek, Macea (Jud. Arad.)

Villanymotort

egy 0.3 vagy 0.5 lóerős kétfázisú 2 x 105 volt

magvételre keresünk

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Képkerevezéseket legjutányosabb árért, képek, tükrök, órák, szövetek, vásznak, csillárok, sezlonok legelőnyösebb árért, részletfizetésre is „ARTA“-nál Arad, Calea Banatului (Asztalos S.-u.) 5. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetései ára hétköznap 4 lej — banai, vasárnap 5 lej. — Vagy több betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vasárnap betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 6 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa. Illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetések telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

CSINOS asszonyka idősebb ur támogató barátságát keresi. Leveleket „Szerény” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4971

Házasság.

NAGY elfoglaltságom miatt ezuton keresek vállalatombhoz, mely évente 300.000 lej jövedelmet hoz 40—50 év körüli intelligens urnót társnak, házasság nincsen ki zárva. Összeg megjelölésével csak teljes című levelet kérek. Minden néven nevezendő kelanörön kimeljen. Választ „Legnagyobb diszkréciónal” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 4943

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU, feltétlen tiszta szobát teljes jó ellátással keres egy jól fizető gyári üzemet vezető fiatalember a Str. Dna Balasa és Capitan Ignat közelében. Ajánlatok leadandók az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 4975

VILÁGOS, tiszta butorozott szobát keresek a városháza közelében. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem. 4963

Alkalmazás.

MECHANIKAI szövszövekek kezelésében jártas segédszövmestert keresünk. — Mesitz, Cluj, Str. Memorandului Nr. 7. 4918

LEHETŐLEG nyugdíjas köztisztviselőt keresünk minden ötezer lélekszámnál nagyobb erdélyi községben vagy városban tümegcikk szétosztására és értékének inkasszálására. Ajánlatokat „Állandó jövedelem” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 4962

PÉNZTÁRNOKNÖNEK kaucióval, felügyelőnőnek, nevelőnőnek, csak magyar tudással vagy háztartásban segítőnőnek ajánlkozni komoly urileány. Leveleket „Megbízható” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4967

GYAKORNOK román, német, magyar nyelvtudással felvétetik részvénytársasághoz. Sajátkezű írásbeli ajánlatok „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 4976

KIFUTÓ LEÁNY azonnal felvétetik Arad, Str. Consistoriului 12. I. em. feljártat hátul az udvarban. 600

JÓRAVALÓ, szorgalmas minden leány kíváló ellátás és fizetés mellett azonnali belépésre vagy elsőjére kerestetik. Ajánlatok Hotel Central Sávársin Judetul Arad küldendők. 4965

PERFEKT, román-magyar gépirónő ügyvédi irodába keresetik. Jelentkezés dr. Miclea ügyvédnél délutáni órákban. 4973

MINDENES főzőnő jó fizetéssel felvétetik. Löwinger, Ortutay-palota, III. em., 17. ajtó. 15250

FIATAL házaspár házmesternek felvétetik. Arad, Sárosi-uca 8. 4964

KERESEK egy fiatal, jó munkás borbélysegédet, a legkésőbbi belépésre augusztus 25-ig. Fizetés megegyezés szerint. Mitrics, Chisineu-Cris. 4970

Oktatás.

TANÁRNÓ, polgárista vagy elemista leánykák külföldi vizsákra való előkészítését szeptemberben megkezdi. Cím Rudolf Mosse hirdetőjében Arad. 10370

Vétel és eladás.

ANTIK POHARAK, dísztárgyak, szőnyegek, intarziás szalcn, antik comod, 7 fiókos szekrény, zongorák, íróasztalok, bőr fotelok, manacsnal könyvszekrény, butordarabok, álló villanylámpák, függönyök, storcok, asztalneműk, ágyneműk, női ingek, férfi kabátok, plüsch asztal- és sezlon terítők, komplett uriszoba ebédő, háló és szalcn berendezések, gyermek-kocsi, festmények, antik álló tükrök, kézi mángorló stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

ELADÓ masszív 12 személyes tölgy ebédőasztal és tölgy hálószoba. Böhm, Arad, Dengl-ház, II. emelet. 4974

ANTIK BUTOROKAT, különböző szobaberendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegeket, fehérneműeket keresek sürgösen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

EZÜSTÖT, pianinot, zongorákat, szőnyeget magas árban veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik butorok részletre kaphatók. 20 6

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédők, hálószobák. Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petöfi-u.) 9. 2122

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ingatlan.

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas magánház istállóval eiadó. Arad, Str. dr. Rațiu 86. 4897

KÉT-HÁROM járatu vízi vagy motor-malmot keresek bérbé. Közvetítők díjaztatnak, Kegyes Jusztin Zaránd, (Jud. Arad.) 4968

Ellátás.

BÁRMELY középiskolába járó tanulóknak előnyös feltételek mellett helyezhetők el az aradi róm. kath. fiuinternátusban. Erdéklődni lehet az intézet igazgatójánál Arad, Str. Nicu Filipescu 36. 4827

Üzletek.

KEFEKÖTŐ pénzes társat keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4969

Különféle.

AZON fiatalember, aki pénteken eljött pénzem megmentésében segített, jutalomért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában jelentkezék. 4966

Nem rendezek végeladást, csupán a nyári árukat kiárusítom

Már napok óta folyik az olcsó áron való árusítás úgy, hogy ma már a raktár nem nagy, de még van választék: Poulgin, nyerssolyomák, taftalin stb. árukban. Használja ki mindenki a kedvező alkalmat!

WEISZ ARMIN

divatruháza Plata A. Ianou 18. Szabadság-t.

Butorüzlet megszűntetése miatt

ebédő, háló, nappali, egyes fa- és vasbutorok, Édenpamlagok és kárpitozott áruk jutányos árban részletfizetésre is beszerezhetők: 18721

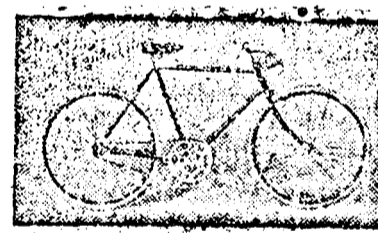
GAFAL KAROLY-nál

Arad, Str. G. Lazar 5. (Urania-mozi mellett.)

Füüdödressz, fűüdökepp, flötir-kötött kabát és mellény, eseyemsáll, harisnya és keztű legolcsóbban kapható: Szántónál Arad, Str. Eminescu 6. (v. Deák Ferenc-u.) Vadász-kürttel szemben

Üveg-, porcellán, zománcozott edények, befűttas üvegek bármily „GLORIA” üzletben, Arad, Piata Pestelui (Halmenyilegben legolcsóbban „GLORIA” üzletben, tér) 13. és Damjanioh-u. 11.

Elsőrendű anyagból, sa- férfi, női és gyermekcipők legolcsóbban szerezhetőek bármely helyen készült. Kaupert Adám cipűüzletében Arad, Str. Eminescu (Deák F.) 20—22.

SOLINGENI „Patria” és STEYR „Waffenrad” kerékpárok kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók HAMMER VILMOS műszerész-nél 1546 Arad, Piata Avram Ianou 5—6. Motorgummik minden méretben raktáron.

MARIENBAD

világhírű gyógyhely az elhízás, gyomor, bél-, és májbajok, reuma, női betegségek és vérszegénység ellen. — Moor, szénsavas és acélfűüdők! — Évente százezer betegnek nyujt gyógyulást!

Építetők figyelmébe!

TRITTHALER FERENC & COMP. tervezési és vállalati irodája ARAD, Str. Cosbuc 15.

A legegyszerűbb és legmodernebb igényeket is kielégítő legolcsóbb és leggazdaságosabb rendszeren alapuló építkezéseket és átalakításokat vállal!